

πολιτιστική αναζήτηση

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΤΕ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Παραλαμβάνοντας τη σκυτάλη της Εφορείας Εκδόσεων, Τύπου και Δημοσιότητας, αισθάνομαι πρωτίστως την ανάγκη να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όσους με τίμησαν με την ψήφο τους και μου έδωσαν την ευκαιρία εκλογής μου στο Δ.Σ. του πο.κ.ε.α.τε.π. Σήμερα, κρατάτε στα χέρια σας το ογδοηκοστό πέμπτο τεύχος της «Πολιτιστικής Αναζήτησης».

Ογδόντα πέντε τεύχη, για τα οποία οφείλουμε ένα θερμό ευχαριστώ στους συναδέλφους μας που από την πρώτη στιγμή αγκάλιασαν το περιοδικό και στήριξαν την έκδοσή του με αποστολή κειμένων, φωτογραφιών και ειδήσεων.

Ογδόντα πέντε τεύχη, στα οποία δώσαμε τον καλύτερο εαυτό μας, επιδιώκοντας την ποιότητα στη θεματογραφία, στα πλαίσια των δυνατοτήτων μας, για να αναδείξουμε επίκαιρα θέματα, ιστορικά, πολιτιστικά, αφιερώματα, ταξιδιωτικά οδοιπορικά, παρουσιάσεις, εκδηλώσεις και δραστηριότητες των μελών μας.

Ογδόντα πέντε τεύχη, που μας ωθούν να συνεχίσουμε την προσπάθεια διαρκούς βελτίωσης της εμφάνισης, της αισθητικής και της ύλης του περιοδικού για να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις των αναγνωστών του περιοδικού.

Ογδόντα πέντε τεύχη, που πέραν από τη χαρά της δημιουργίας φέρνουν παράλληλα και μεγάλες ευθύνες και υποχρεώσεις απέναντι στα μέλη μας που διαβάζουν το περιοδικό και το στηρίζουν με την αποδοχή τους.

Ογδόντα πέντε τεύχη, με τα οποία επιδιώκουμε με τις συνεχείς υποδείξεις, παρατηρήσεις και τη συνεργασία όλων σας να κάνουμε το περιοδικό μας ένα συνδετικό κρίκο που θα ικανοποιεί όλη την οικογένεια του Πολιτιστικού μας Κέντρου, εν ενεργεία και συνταξιούχους.

Στη νέα σελίδα που έχει γυρίσει η «Πολιτιστική Αναζήτηση», θα στηριχθώ στην εμπειρία και στο έργο των προκατόχων της Εφορείας αυτής, αφού ευχαριστήσω ιδιαίτερα την Ελένη Στασινοπούλου για την πολύτιμη συμβολή της, φιλοδοξώντας με τη σειρά μου να προχωρήσω ένα βήμα παραπέρα και να αφήσω το προσωπικό μου αποτύπωμα. Μαζί στην προσπάθεια αυτή και όλα τα μέλη του Δ.Σ., που υπόσχονται να δώσουν τις δυνάμεις τους, για να φανούν αντάξιοι των προσδοκιών σας.

Καλή και δημιουργική νέα χρονιά!

Βασιλική Μελέτη

πολιτιστική αναζήτηση

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΤΕ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΤΕ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Εκδότρια

Βασιλική Μελέτη

E-mail: vmeleti@yahoo.gr

Κάνιγγος 23, Τ.Κ. 106 77, Αθήνα

Συντακτική Ομάδα

Τζένη Λιαρομάτη

Βασιλική Μελέτη

Πάρης Παρασκευόπουλος

Μάρα Χαντζάκου

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκαν

Αγγελική Δημητρίου

Γιάννης Καζάκος

Δήμητρα Λάλητα

Τζένη Λιαρομάτη

Βασιλική Μελέτη

Ελένη Μόκου

Κική Μπήτρου

Τζένη Ντούρου

Φωτεινή Πούλια

Δημήτρης Σιακαντάρης

Ελένη Στασινοπούλου

Ηρώ Φίλη

Μάρα Χαντζάκου

Επιμέλεια – Παραγωγή

DOT REPRO AE

Ανδρομάχης 51, Τ.Κ. 176 71, Καλλιθέα

Τηλ: 210 95 82 566

Φαξ: 210 95 90 908

E-mail: dot@dotrepro.gr

www.dotgroup.gr

Σχεδιασμός Έκδοσης

DOT REPRO AE

Φανή Βεργίτσι

- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση άρθρων ή άλλων κειμένων, με απλή αναφορά στην πηγή (συγγραφέα και πολιτιστική αναζήτηση).
- Δημοσιεύσεις, πληροφορίες και αλληλογραφία στην "ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ" Κάνιγγος 23, Τ.Κ. 106 77, Αθήνα
- Οι απόψεις των συνεργατών μας δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και την άποψη του περιοδικού.
- Παρακαλούμε τα κείμενα που αποστέλλονται στο περιοδικό για δημοσίευση να είναι σε ηλεκτρονική μορφή και να μην υπερβαίνουν τις 4 σελίδες.

Το περιοδικό διανέμεται στα μέλη του πο.κ.ε.α.τε.π. δωρεάν

Ετήσιες συνδρομές

Ιδιώτες	24€
Τράπεζες, Οργανισμοί, Ν.Π.Δ.Δ. κ.τ.λ	20€
Φοιτητές, μαθητές	5€

4-7
θέατρο

8-11
ταξίδια

12-13
βιβλία

14-17
φεστιβάλ

18-21
επιβίτευση

22-25
αυτοδραση

26-27
ωρόσημα

30-31
εορτή

28-29
εορτή

32-33
ωο. κ. ε. α. ε. ω.

34-35
έργα
επίσης

περιεχόμενα

η θεατρική μας ομάδα

Μέσα στα 12 χρόνια λειτουργίας της θεατρικής ομάδας του **πο.κ.ε.α.τε.π.**, κάναμε ένα μακρύ ταξίδι από τον Αριστοφάνη στον Μπελμπέλ, από τον Σαίξπηρ στον Πρίστλεϋ, και με πολλούς άλλους συγγραφείς, ανεβάζοντας δέκα παραστάσεις. Ενοσρκώσαμε χαρακτήρες διαμετρικά αντίθετους, ερμηνεύσαμε έργα ελληνικά και ξένα, και προσπαθήσαμε να μιλήσουμε στην ψυχή του κάθε θεατή που παρακολούθησε την πορεία μας όλα αυτά τα χρόνια. Μάθαμε την ομαδικότητα, τη διαφορετικότητα των ανθρώπων, και τελικά τη συνύπαρξη για ένα κοινό στόχο, την ικανοποίηση της «τρέλας» μας, αλλά και την ψυχαγωγία και το στοχασμό όσων ακολούθησαν μέσα από όλες αυτές τις παραστάσεις. Δώσαμε τον καλύτερο εαυτό μας και συλλέξαμε αποδοχή. Μυηθήκαμε στη μαγική τέχνη του θεάτρου, μέσα από τη διδασκαλία καταξιωμένων σκηνοθετών-δασκάλων, που είχαμε την τύχη να έχουμε στο πλευρό μας στα πρωτόγνωρα για μας «χωράφια» της θεατρικής παιδείας.

Η αρχική μας ομάδα μέσα στα χρόνια που ακολούθησαν την πρώτη παράσταση, άλλαξε σύνθεση αρκετές φορές. Κάποιοι παλιοί αποχώρησαν, κάποιοι νέοι ήρθαν για να μείνουν. Εκείνο που δεν άλλαξε όμως, είναι το μεράκι και η μεγάλη μας αγάπη για το θέατρο. Η συγκίνηση και η αγωνία που νιώθουμε κάθε φορά που ανεβαίνουμε στη σκηνή για να παίξουμε. Η στενοχώρια και η λύπη, όταν τελειώνουν οι παραστάσεις ενός έργου και η χαρά και η προσμονή όταν αρχίζουν οι πρόβες για το ανέβασμα του επόμενου. Στη θεατρική μας πορεία έχουμε ανέβει στο σανίδι πολλών Αθηνναϊκών σκηνών με αποκορύφωμα τις εγκαταστάσεις του Θεατρίου Αθηνών, στην Πειραιώς 260, το καλοκαίρι του 2014.

Το ξεκίνημά μας έγινε με την «ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ» του Άλμπερτ Γκέρνυ το καλοκαίρι του 2004. Το 2005 ανεβάσαμε τις «Γυναίκες στα Θεομοφρία» του Αριστοφάνη. Την επόμενη χρονιά, 2006, παίξαμε το «Τριαντάφυλλο στο στήθος» του Τένεσου Ουίλιαμς. Και οι τρεις αυτές παραστάσεις ανέβηκαν σε σκηνοθεσία-διδασκαλία Αγγέλας Καζακίδου.

Το 2007, σειρά είχε το «Μετά τη βροχή» του Σέρτζι Μπελμπέλ. Το 2008 ήταν η χρονιά του «Του καλού ανθρώπου του Σετσουάν» του Μπέρτολτ Μπρεχτ. Το καλοκαίρι του 2009, παίξαμε το «Δεν είμ' εγώ» του

Γρηγορίου Ξενόπουλου. Και τα τρία αυτά έργα ανέβηκαν σε σκηνοθεσία-διδασκαλία Τάκη Λιατζιβίρη.

Το 2010, η θεατρική ομάδα έκανε ένα μικρό διάλειμμα. Την επόμενη χρονιά, το καλοκαίρι του 2011, ανεβάσαμε το «Εμείς κι ο χρόνος» του Τζων Πρίστλεϋ σε σκηνοθεσία-διδασκαλία Εύας Κουκούση. Το 2012, η ομάδα μας παρουσίασε την «Τρικυμία» του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ σε σκηνοθεσία-διδασκαλία Ακύλλα Καραζήση. Την επόμενη χρονιά, το 2013, ενώ ξεκινήσαμε μαθήματα, δεν ανεβάσαμε παράσταση, λόγω τεχνικών προβλημάτων.

Πέρυσι, πραγματοποιήσαμε το άπιαστο όνειρο κάθε ερασιτέχνη ηθοποιού, να συνυπάρξει με καταξιωμένους επαγγελματίες. Πήραμε μέρος ως χορός στη θεατρική παράσταση του δασκάλου μας Γιάννη Καλαβριανού, «Αβελάρδος και Ελοΐζα», σε κείμενο-σκηνοθεσία-διδασκαλία του ίδιου του συγγραφέα, που παρουσιάστηκε στο πλαίσιο του Θεατρίου Αθηνών.

Και το καλοκαίρι της φετινής χρονιάς παρουσιάσαμε με μεγάλη συγκίνηση- ιδιαίτερα για όσους από εμάς είχαμε πάρει μέρος και στην πρώτη παράσταση- για δεύτερη φορά την «ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ» του Γκέρνυ, κάτω από τη διαφορετική σκηνοθετική ματιά του Γιάννη Καλαβριανού.

Παρόλο που η συνεργασία μας με αυτόν τον χαρισματικό σκηνοθέτη, ήταν σχέση αμοιβαίας αγάπης και εμπιστοσύνης, τουλάχιστον για φέτος δεν θα είναι μαζί μας, λόγω ανειλημμένων καλλιτεχνικών υποχρεώσεων του.

Έτσι, για άλλη μία χρονιά και σε αναζήτηση ήδη νέου δασκάλου, γεμάτοι από τις εμπειρίες της περιπλάνησης στη χώρα των θαυμάτων, ελπίζουμε να συνεχίσουμε το ταξίδι στο όνειρο, περιμένοντας με ανυπομονησία την πρόκληση της επόμενης παράστασης.

Τέλος, δεν ξεχνάμε ποτέ πως ό,τι κατορθώσαμε μέχρι σήμερα, το οφείλουμε στην αμέριστη συμπαράσταση και στήριξη του **πο.κ.ε.α.τε.π.**, που στάθηκε στο πλευρό μας όλα αυτά τα χρόνια, προσφέροντας υλική και ηθική βοήθεια σε ένα φιλόδοξο εγχείρημα, που τελικά στέργισε, ριζώσε και έβγαλε καρπούς.

Η υπεύθυνη της θεατρικής ομάδας:
Τζένη Λιαρομάτη

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ πο.κ.ε.α.ε.π.

Η ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ

Η θεατρική ομάδα πο.κ.ε.α.ε.π., η οποία έχει ξεκινήσει μαθήματα θεατρικής παιδείας από το 2004, αποτελείται από ερασιτέχνες ηθοποιούς-συναδέλφους κι έχει μια ενδιαφέρουσα πορεία μέσα σ' αυτά τα χρόνια. Έχει παρουσιάσει αξιόλογες παραστάσεις, με αποκορύφωμα τη συμμετοχή της στο Φεστιβάλ Αθηνών το καλοκαίρι του 2014.

Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων, μέσα στην ομάδα, έχει δημιουργηθεί ένας πυρήνας ανθρώπων, που έμαθαν από αξιόλογους δασκάλους να χρησιμοποιούν τα εκφραστικά τους μέσα και να εκτίθενται στον κόσμο μέσα από τη μαγεία της θεατρικής τέχνης, στηρίζοντας με την παρουσία τους την πρωτοποριακή αυτή προσπάθεια του Πολιτιστικού μας Σωματίου. Η ομάδα εμπλουτίζεται φυσικά κάθε χρόνο με καινούριο και ταλαντούχο αίμα.

Φέτος τον Ιούνιο, ανεβάσαμε - με το συνηθισμένο... άγχος αλλιά και μεγάλη χαρά την παράσταση «Η ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ», του Άλμπερτ Γκέρνυ, με την καθοδήγηση και σκηνοθετική ματιά ενός από τους πιο ταλαντούχους ανθρώπους του σύγχρονου θεάτρου, του Γιάννη Καλαβριανού.

«Η ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ» έχει ιδιαίτερη σημασία για το πο.κ.ε.α.ε.π. και τη θεατρική του ομάδα. Πριν από 11 χρόνια *-πώς περνάει ο καιρός...-* μετά από πρόταση του τότε Προέδρου, Γιώργου Γιαννόπουλου, λειτούργησε για πρώτη φορά θεατρικό τμήμα, με οδηγό και στήριγμα την Αγγέλα Καζακίδου. Στο τέλος του πρώτου χρόνου μαθημάτων μας, ανεβάσαμε την «ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ».

Πολλοί από εμάς γνωριστήκαμε εκεί για πρώτη φορά, κάποιοι κάναμε σχέσεις ζωής, δεθήκαμε με φιλίες που διαρκούν μέχρι σήμερα, τοιμήσαμε μαζί να περπατήσουμε στη σκηνή με τα πιο αβέβαια βήματα. Η ομάδα προχώρησε, κάποιοι έφυγαν, κάποιοι ήλθαν και παραμένει ένα από τα σημαντικότερα τμήματα του πο.κ.ε.α.ε.π. Δούληψε όλο το χρόνο με όρεξη, επιμονή και φαντασία, για να φτάσει στη στιγμή που θα εκθέσει το αποτέλεσμα των προσπαθειών της στο κοινό.

Ευχαριστούμε θερμά τον Γιάννη Καλαβριανό που δεν μας χαρίστηκε, αλλιά μας αντιμετώπισε με σοβαρότητα και επαγγελματισμό, δεν άφηνε τίποτα στην τύχη του, ήταν ακούραστος, μας έδωσε τον καλύτερό του εαυτό για να πετύχουμε όλοι μαζί το αξιοπρεπές αποτέλεσμα, που νομίζουμε ότι τελικά πα-

ρουσιάσαμε. Άσχετα με τα πεπραγμένα μας, όμως, επί σκηνής, το μεγάλο μας κέρδος ήταν ότι μετά τις παραστάσεις βγήκαμε πολύ πιο γεμάτοι από ωραία αισθήματα και πολύ πιο δεμένοι μεταξύ μας.

Η θεατρική ομάδα πο.κ.ε.α.ε.π., με νοσταλγία, εκτίμηση στο παρελθόν και τους δασκάλους που μας ανέλαβαν, με μεγάλη εμπιστοσύνη στο ταλέντο του τωρινού μας δασκάλου, με προσδοκία να μπούμε πιο βαθιά στο χώρο της θεατρικής μαγείας, ευχαριστεί μέσα από την καρδιά της όλους όσους μοιράστηκαν μαζί της την «ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ» της!

Η θεατρική μας ομάδα:

Νατάσα Αγγελιοπούλου, Ντίνα Αναστασίου, Κώστας Ανδριόπουλος, Χρήστος Βοθακάκης, Αλέξανδρος Ζαρανίκας, Ανδρέας Καθόσας, Τζένη Λιαρομάτη, Γεωργία Λύτρα, Γεωργία Μούθου, Νίκος Παπαχρήστος, Κατερίνα Σοφικίτου, Χάρης Σταυράκης, Σοφία Τσάνη, Μάρα Χαντζάκου, Σοφία Χρυσοπούλου.

4-5-6-7
ΙΟΥΝΙΟΥ 2015
στις 21:00

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΤΕ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ
παρουσιάζει το έργο

Η ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ

του Albert Ramsdell Gurney, Jr
Διδασκαλία-Σκηνοθεσία: Γιάννης Καλαβριανός

Τηλ. κρατήσεων: 210 8898457 | 6974032628 | 6977701304

ΘΕΑΤΡΟ ΒΙΚΤΩΡΙΑ Μαγνησίας 5 (στο ύψος 3ης Σεπτεμβρίου 119), Αθήνα

Θέατρο και πάλι. Για άλλη μια φορά, παράσταση του **πο.κ.ε.α.τε.π.** Άντε πάλι. Να πας, να δεις, να χειροκροτήσεις, να επαινέσεις την προσπάθεια των παιδιών, και άμα τύχει να γράψεις και δυο λέξεις γι' αυτό που είδες και άκουσες. Ρουτίνα είναι, ίλες και το έργο το έχεις ξαναδεί. Μια βραδιά και αυτή, σαν τόσες άλλες, πλήξη, βαρεμάρα.

Βλέπετε αυτός ο μπαγάσας ο χρόνος, τι ωραία μας την φτιάχνει τη δουλειά, και δεν το παίρνουμε χαμπάρι, παρά μόνο όταν είναι πια πολύ αργά. Μας νανουρίζει για να μας κλέψει ό,τι πιο πολύτιμο έχουμε στη διάθεσή μας: τη στιγμή. Έρχεται και μας ψιθυρίζει στο αυτί: μη δίνεις σημασία, έχεις μπροστά σου αμέτρητα άλλα.

Από παραστάσεις; Άλλο τίποτα. Από έργα; Πακτωλός.

Άλλο που δεν θέλουμε κι εμείς. Βυθιζόμαστε στην πολυθρόνα, και παρακολουθούμε, ίλες και βρισκόμαστε σε απάνεμο λιμάνι, όπου δεν υπάρχει κύμα ούτε για δείγμα. Είμαστε απρόσβλητοι, τίποτα δεν μας απειλεί. Αν κάτι έχουμε για σίγουρο, αυτό είναι πως το αύριο θα είναι το ίδιο με το τώρα. Θα ζούμε και θα ζούμε και τίποτα δεν θα αλλάξει. Αλλά κι αν αλλάξει, θα είναι έτσι όπως το έχουμε ευχηθεί.

Αν κάτι μπορεί να με ξυπνήσει, δεν είναι ούτε το τρίτο κουδούνι της παράστασης, ούτε τα γέλια, ούτε τα χειροκροτήματα, ούτε η συγκίνηση του διηγημένου μου. Είναι κάτι άλλο.

Κάτι που, αν είμαι τυχερός, μπορεί και να το δω. Ίσως, μια σταγόνα ιδρώτα στο μέτωπο του ηθοποιού που παίζει. Αυτό το φευγαλέο γυάλισμα στο φως του προβολέα. Ίσως ένα αδιόρατο τρέμουλο στη φωνή του. Αυτό το μικρό

Του Δημήτρη Σιακαντάρη

Ψυχαναλυτής - Ψυχοθεραπευτής

Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου (τ. συνάδελφος ΑΤΕ)

Η ΤΡΑΠ

κάτι. Αυτό, είναι αρκετό για να μου δείξει ότι αυτός εκεί που παίζει, είναι άνθρωπος, κι αυτό είναι αρκετό για να με κάνει κοινωνό. Αν είναι κάτι που με κάνει άνθρωπο, είναι ότι υποφέρω, ότι συντονίζομαι με τον πόνο του άλλου, με τη δυσκολία του, κι αν είμαι τυχερός, σ' ένα δεύτερο χρόνο θα συντονιστώ και με τη χαρά του.

Νάτο λοιπόν το διαβατήριο, με αυτό θα ταξιδεύσω στην παράσταση του άλλου. Τώρα είναι που τα φώτα ανάβουν και η παράσταση αρχίζει. Το έργο του Άλμπερτ Γκέρνυ «Η Τραπεζαρία», περί ου ο λόγος, μου θυμίζει μια μικρή ιστορία.

Κάποτε ένας παιδικός φίλος του βασιλιά υπέπεσε σ' ένα θανάσιμο αμάρτημα. Ο βασιλιάς πολύ στεναχωρήθηκε κι έκανε αποδεκτό το αίτημα του φίλου του: να τον βρει ο θάνατος όσο γίνεται πιο ανώδυνα. Διοργανώθηκε λοιπόν προς τιμή του μια γιορτή και ο δήμιος, που συνέβη να είναι και πολύ καλός χορευτής, χόρευε, ενώ ταυτόχρονα έκανε διάφορα σχέδια στον αέρα με το καλοακονισμένο του σπαθί. Ο μελλοθάνατος, μετά από κάποια ώρα, ζήτησε από τον βασιλιά να τελειώνουν, γιατί δεν μπορούσε να αντέξει άλλο την επιθανάτια αγωνία. Τότε, ο βασιλιάς τού απάντησε: το κεφάλι σου ήδη έχει κοπεί, αν σκύψεις θα πέσει.

Ακριβώς αυτό καταφέρει ο Άλμπερτ Γκέρνυ, με το να μας παρουσιάζει διάφορες ιστορίες, θα έλεγα ζωντανές στιγμές, του έρωτα, της αρρώστιας, του θανάτου, του περιορισμένου χρόνου του ανθρώπου. Παίρνει τις καθημερινές σκηνές και ανεπαισθήτως τις μετατρέπει σε πίνακες ζωγραφικής. Φέρνει στην επιφάνεια το συγκλονιστικό βάθος του απλού, του τετριμμένου. Καταφέρει, αριστοτεχνικά, να μας δώσει μια επιτομή της ζωής, μέσα από τις μικρές του ιστορίες. Μας εγγράφει μέσα στην

παράσταση και μας μετατρέπει από θεατές σε συμμετόχους. Αν αυτό το καταφέρνει, σχεδόν κάθε θεατρικό έργο, δηλαδή, να μας βάζει μέσα στην πλοκή του έργου, από την πόρτα της ταύτισης, σκεφτείτε πόσο μάλλον το συγκεκριμένο, που στην ουσία είναι ένα καλειδοσκόπιο ζωής, όπου απ' όλη έχει ο μπαξές.

Θα μου πείτε, ο Γκέρνυ την έχει στήσει καλή τη δουλειά, σε όλους τους δρόμους έχει βάλει κι ένα δόκανο. Από που λοιπόν να του ξεφύγεις; Με άφθαστη δε μαεστρία έχει παγιδεύσει το σταυροδρόμι, αυτό το κατ' εξοχήν σημείο του στοχασμού.

Ευφυέστατα επιλέγει το χώρο της τραπεζαρίας. Επιτρέπει στον εαυτό του την ευχέρεια να παίζει, αλλιώς με το έπιπλο τραπεζαρία κι αλλιώς με το δωμάτιο τραπεζαρία. Ας δούμε όμως γιατί επιλέγει την τραπεζαρία.

Πόσο περίεργο είναι αλήθεια, βέβαια και πόσο εξυπηρετικό, που έχουμε ονομάσει κάθε δωμάτιο του σπιτιού από τη χρήση του ή από το κύριο έπιπλο που φιλοξενεί, λέμε κρεβατοκάμαρα από το κρεβάτι ή υπνοδωμάτιο από τον ύπνο,

εποχή. Θα μου πείτε πως στις Βερσαλλίες τα σαλόνια ήταν ανέκαθεν ανοιχτά στην καθημερινή χρήση, αλλιώς λέμε τώρα...

Μένει η τραπεζαρία. Το δωμάτιο σταυροδρόμι, εκεί όπου συναντώνται η επιθυμία και η ανάγκη. Να λοιπόν, γιατί η τραπεζαρία. Θα περάσεις, είναι δυνατόν να μην περάσεις από αυτό το σταυροδρόμι;

Η τραπεζαρία είναι το σημείο ζεύξης. Το σημείο τομής, όπου εμπρός στο πιάτο που αχνίζει συναντώμαι με τον άλλο. Αυτόν το διαφορετικό άλλο, που δεν τον τρώω, δεν με τρώει, αλλιώς τρώμε ο καθένας από το πιάτο του και μοιραζόμαστε από την πιατέλα, π.χ. τη σαλάτα. Θα ήταν θεμιτό να θέσουμε ως εναρκτήριο λάκτισμα του πολιτισμού, τη στιγμή που ο άνθρωπος παραιτήθηκε από την ωμοφαγία. Γίνομαι όμως αυτός που είμαι, τρώγοντας συμβολικά τον άλλο. Αυτά που μου αρέσουν από τον άλλο, τα καταπίνω, τα χωνεύω και γίνομαι, όπως αυτός. Ο ψυχισμός έχει αναγκαστικά αυτόν το χαρακτήρα καταβρόχθισης. Με άλλα λόγια, ο ψυχισμός μας παραμένει, σε συμβολικό επίπεδο, ανθρωποφάγος.

Μ: Δεν έχω ξαναμπει κάτω από τραπέζι.

Π: Ναι;

Μ: Μόνο ξύλο έχει εδώ κάτω.

Π: Μόνο ξύλο.

Μ (μαγεμένη): Θέλω να πω... έχεις την εντύπωση ότι ένα τέτοιο τραπέζι είναι κάτι εξαιρετικό. Στην ουσία όμως, είναι απλώς δύο μεγάλες σανίδες.

Π: Πολύ σωστά.

Δύο παρατηρήσεις πάνω σε αυτό το μικρό διάλογο.

Πρώτο, έχει ενδιαφέρον η έκπληξη της Μάρτζερυ ότι το «είναι» των πραγμάτων είναι πάντοτε λιγότερο πλουμιστό από το «φαίνεσθαι». Έκπληξη που ταιριάζει περισσότερο στα νιάτα και οι κάπως μεγαλύτεροι οφείλουν να είναι περισσότερο υποψιασμένοι για το πώς είναι η ζωή.

Και δεύτερο, ότι το πράγμα για ν' αποκαλυφθεί απαιτεί μια δεύτερη ματιά από άλλη γωνία. Και για να τραβήξω την παρατήρηση αυτή σε πιο οικείο έδαφος, πιο ανθρώπινο, να φύγω από τα έπιπλα, θα πω πως όσο κι αν με δυσαρεστεί, για

κουζίνα ή μαγειρείο κατά το παλαιότερο, από τη χρήση κ.λ.π.

Εδώ θα μπορούσαμε να αναρωτηθούμε, αν χρειαζόταν να χωρίσουμε τους λειτουργικούς χώρους ενός σπιτιού, ποιο θα ήταν εκείνο το κριτήριο που θα μας επέτρεπε, όσο γίνεται καλύτερα, να καταλάβουμε τι γίνεται, τι κάνουμε, μέσα σ' ένα σπίτι.

Θα έλεγα πως ένας ικανοποιητικός διαχωρισμός είναι αυτός που διακρίνει τους χώρους ανάγκης, από τους χώρους επιθυμίας. Το υπνοδωμάτιο είναι χώρος ανάγκης, ο άνθρωπος χρειάζεται να κοιμηθεί, αντίστοιχες ανάγκες εξυπηρετεί η κουζίνα, το μπάνιο. Αντιθέτως, το σαλόνι είναι ο προνομιακός χώρος της επιθυμίας, όσο κι αν αυτό δεν μας είναι εύκολο να το αντιληφθούμε, δεδομένου ότι σήμερα το έχουμε εντάξει μέσα στα άκρως απαραίτητα δωμάτια του σπιτιού, και μάλιστα είναι έντονο το ενδιαφέρον μας να είναι το πλέον καθαίσιμτο και ευρύχωρο. Δεν είναι τυχαίο που μέχρι σχετικά πρόσφατα, πριν λίγες μόνο δεκαετίες, το σαλόνι σε πολλά σπίτια παρέμενε κλειστό, αποκλεισμένο από την καθημερινή χρήση, και άνοιγε μόνο, όταν είχαμε κόσμο, όσοι βέβαια είχαμε σαλόνι εκείνη την

Εδώ λοιπόν, στην τραπεζαρία, είναι που στίνει το αντίσκηνό του ο Γκέρνυ και μας προσκαλεί να κοπιάσουμε να φάμε, μα και να μιλήσουμε.

Τι είναι λοιπόν αυτό που κάνει ο Γκέρνυ, μέσα από τα σκετσάκια που μας παρουσιάζει; Θάλεγε κανείς ότι, με τις μικρές του ιστορίες, όπου η μια μπαίνει μέσα στην άλλη, μας δείχνει, ανθρώπινες στιγμές: οικογενειακές, φιλικές, εφηβικές, ερωτικές, πένθους... και πάει λέγοντας.

Δεν αρκείται στο να φωτογραφίζει την ανθρώπινη κατάσταση, προχωρά ένα βήμα παρακάτω: την ακτινογραφεί.

Παίζει με τους δύο άξονες του χρόνου, τη συγχρονία και τη διαχρονία, κι έτσι επιτυγχάνει να δώσει ζωντάνια στις μικρές του ιστορίες. Κάθε μια από αυτές τις ιστορίες θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο σπουδαίας ανάλυσης, αλλιώς δεν είναι εδώ ο τόπος για κάτι τέτοιο.

Θα αναφέρω μόνο ένα μικρό ενσταντανέ από την ιστορία, όπου η Μάρτζερυ έχει καλέσει τον Πωλ, ένα ξυλουργό, για να εξετάσει την τραπεζαρία της που τρίζει. Την ώρα που βρίσκονται κι οι δύο κάτω από την τραπεζαρία και ο ξυλουργός της δείχνει τα σημεία που θέλουν επιδιόρθωση, γίνεται ο εξής διάλογος:

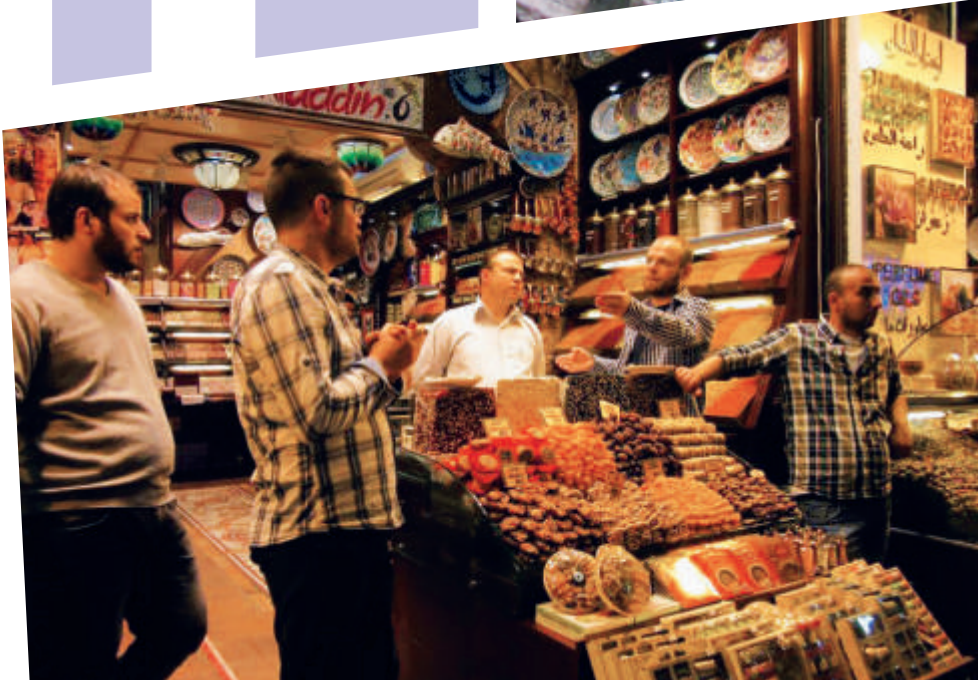
ν' αντιληφθώ το ποιος είμαι, θα πρέπει να με δω από τη θέση του άλλου, ή, αλλιώς ειπωμένο, πρέπει να λάβω σοβαρά υπ' όψιν μου τη γνώμη του καλοπροαίρετου άλλου για εμένα, διότι, εγώ έχω μονίμως εμπρός στα μάτια μου μια παραμορφωμένη εικόνα για τον εαυτό μου. Βλέπετε, η Μάρτζερυ αντιλαμβάνεται τι εστί τραπέζι, στην αφαίρεσή του, μόνο, όταν κοιτά από τη θέση του ξυλουργού.

Και κάτι επιπροσθέτως, εν είδει παρένθεσης. Οποία έκπληξη περιμένει την Μάρτζερυ, όταν ο Πωλ την πληροφορεί ότι παλαιότερα ήταν χρηματιστής και ότι έγινε ξυλουργός, για να δει τι θα καταφέρει. Το ερώτημα παραμένει ανοιχτό. Λες η ψυχή να έχει την υφή ξύλου; Κλείνει η παρένθεση.

Αν κάτι πέρα από όλα αυτά παραμένει αξιοθαύμαστο, είναι η εμμονή της επιθυμίας αυτών των παιδιών -μια φορά παιδιά για πάντα παιδιά, έστω κι αν κάποια σημάδια λένε αλλιώς- να ηθοποιούν με έρωτα επί της σκηνής, προσθέτοντας, κατά τον Γκέρνυ, κι όχι μόνο, νοστιμιά στη ζωή μας.

εφορεία
εκδρομών

ταξιδεύει...

Το 2015 έφτασε στη φθινοπωρινή ισημερία του και μας επιφύλαξε πολλές εκπλήξεις.

Ξεκινήσαμε τη χρονιά με την Αιτωλοακαρνανία. Μια ιδιαίτερη περιήγηση ανάμεσα σε λιμνοθάλασσες με πελάδες και καϊκια, λευκοτσικνιάδες, ερωδιούς, κορμοράνους και φλαμίνγκος. Μια οργανωμένη περιπλάνηση σε μικρές θουρονήσιδες, στο Δέλτα Αχελώου, αλλά και σε εξαιρετικού ιστορικού ενδιαφέροντος τόπους. Ήταν αποκάλυψη οι μοναδικοί «νεόσοικοι» των αρχαίων Οινιάδων και η αρχαία πόλη της Πλευρώνας, με το υδραγωγείο και τη θέα της λιμνοθάλασσας. Φύγαμε «γεμάτοι» από το ιστορικό, φιλόξενο Μεσολόγγι και το γειτονικό Αιτωλικό με το μοναδικό στην Ελλάδα Μουσείο Χαρακτικής της Βάσως Κατράκη, με πλήθος πληροφοριών από τον Γιώργο Αποστολάκο και με την υπόσχεση ότι κάποια χρονιά θα βρεθούμε στις εορταστικές εκδηλώσεις της ηρωικής εξέδου.

Μια μικρή μαρτυρική απόδραση για να γνωρίσουμε την όμορφη Τεγέα! Επισκεφτήκαμε το νέο διαδραστικό αρχαιολογικό μουσείο, ένα από τα παλαιότερα μουσεία του ελληνικού κράτους. Δώδεκα περίπου χιλιόμετρα από την Τρίπολη στο δρόμο προς Σπάρτη, μαζί με τον ιστορικό τέχνης και δάσκαλό μας Κωστή Καζαμιάνη, προσεγγίσαμε την ιστορία της αρχαιολογικής έρευνας στην περιοχή της Τεγεάτιδος από τη σύσταση του σύγχρονου ελληνικού κράτους και το φαινόμενο της γέννησης κι εξέλιξης της πόλεως-κράτους, ενώ ψηλαφίσαμε την ιστορία του τόπου από τους προϊστορικούς έως τους ύστερους βυζαντινούς χρόνους. Θαυμάσαμε τόσα πολλά, ανάμεσά τους την αζεπέραστη τέχνη του μεγάλου Παριανού γλυπτη-αρχιτέκτονα του 4ου π.Χ. αιώνα, Σκόπα, μέσα από το γλυπτό διάκοσμο του ναού της Αθίας Αθηνάς. Έμειναν όλα χαραγμένα ανεξίτηλα στη μνήμη...

...Και κάπως έτσι έφτασε το Πάσχα. Μετά το κασιόκκι, βρεθήκαμε στην Προύσα και στην Πόλη. Προλάβαμε το «Χριστός Ανέστη» στο Πατριαρχείο, αλλά και το «Τη Υπερμάχω» στη Βλαχέρνα. Πολλές φορές έχουμε αναφερθεί στην Πόλη. Την πολύβουη Πόλη, με τους αυξανόμενους ουρανοξύστες, την πολυτέλεια, την ένταση, τις τεράστιες ουρές για το Τοπ Καπί και το Ντολμαμπαχτσέ, την ασιατική πολυχρωμία, αλλά και τους πρόσφυγες που είχαν αρχίσει να κοιμούνται σε πολλούς από τους δρόμους της. Κρατάμε τις εικόνες της αγοράς της Προύσας και της πρώτης Αγίας Σοφίας, με το Κοράνι να δηλώνει έντονα την παρουσία του, των ψηφιδωτών της Μονής της Χώρας, του Υδραγωγείου, των αρχοντικών του Βόσπορου και των δελφινιών που έπαιζαν στα νερά του, της Χάλης και

της Πρίγκηπου, των μπαχαρικών της Αιγυπτιακής αγοράς, της γεύσης του κιουνεφέ και των άγλυκων σιροπιαστών, των πολύχρωμων κήπων και παρτεριών με τις χιλιάδες τουλίπες, που στόλιζαν εκείνη την περίοδο την Πόλη. Κρατάμε ακόμα τις εντυπωσιακές προσφορές για αγορά γύρης από όλα σχεδόν τα σπίτια στο γραφικό οθωμανικό χωριό Τζουμαλίτζικ. Δεν ξέρω αν μας είδαν ταλαιπωρημένους ή αν ήξεραν κάτι παραπάνω από μας για το καλοκαίρι που ερχόταν!

Το καλοκαίρι είχε φτάσει πια και το μυαλό μας ήταν στη θάλασσα. Συνοδεύσαμε στη **Σύρο** τη χορωδία μας και γνωρίσαμε τα αρχοντικά και τα ναυπηγεία της, μέσα από τις ιδιαίτερες ξεναγήσεις των κκ. Πέγκυς Στεργίου και Αχιλλέα Δημητρόπουλου. Σαν μια παρέα, χαρήκαμε τη χορωδία μας στον Ταρσανά για την υπέροχη παράσταση που μας είχαν χαρίσει την προηγούμενη βραδιά. Τους ευχαριστούμε!

Τον Αύγουστο, το καλοκαίρι στην Ευρώπη είχε τελειώσει, ενώ κι εμάς είχε τελειώσει η «υπομονή» μας. Φύγαμε για **Γαλλία**, επιλέγοντας για λίγο ένα άλλο περιβάλλον. Κάστρα στον Λίγηρα, κουρσάρους στην οχυρωμένη πόλη του St-Malo, Ατλαντικό. Ακολουθούμε το ποτάμι και την ιστορία. Ζαν ντ' Αρκ, Εκατονταετής Πόλεμος. Η Tours είναι το ορμητήριό μας για τα δύο κάστρα που έχουμε επιλέξει να επισκεφθούμε. Κάποια άλλα τα προσπερνάμε. Δύσκολες εποχές για πρίγκηπες.

Μας ξαφνιάζει η Caen. Απροσδιόριστου ηλικίας, ανακατασκευασμένη πλήρως με πολεμικές αποζημιώσεις, δεν μας αφήνει περιθώρια να ξεχωρίσουμε το παλιό από το καινούριο. Γνωστή πλέον λόγω του Memorial, ενός Μουσείου εξαιρετικού ενδιαφέροντος που έχει δώσει ζωή σ' ένα σημαντικό αρχαιολογικό υλικό από τις αρχές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Σεβασμός στα γεγονότα, στις αξίες της ειρήνης και της υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων... μας υπενθυμίζει και τα δικά μας, παρεμπιπτόντως! Θέλουμε να ξεφύγουμε. Η θέα από το μοναστήρι των Βενεδικτίνων στο βραχώδες νησάκι Mont St Michel, Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς από την Unesco, κλέβει τις εντυπώσεις, καθώς όλοι περιμένουν το νερό να ξαναγυρίσει. Όμως, μας αρκεί η ρευστότητα που μας περιμένει στο γυρισμό. Δεν θέλουμε να αποκλειστούμε.

Προλαβαίνουμε να αποδράσουμε στο κοσμοπολίτικο δίδυμο θέρετρο της Νορμανδίας **Trouville-Deauville**, ανοιχτά μουσεία αρχιτεκτονικής, και να χαζέψουμε στις καλόγουστες βιτρίνες τους πίσω από την τεράστια διάσημη παραλία. Φτάνουμε στο «στόμα» του Σκουάνα, τη γραφική Honfleur, που φάνταζε σαν μινιατούρα του 17ου αιώνα, μέσα στα λουλούδια, όπως λέει και τ' όνομά της, με το ξεχωριστό Bell Tower να μας οδηγεί στην πλατεία με την πανέμορφη ξύλινη εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης. Η καρίνα πλοίου έχει γίνει σκεπή της για να μας θυμίσει τη μεγάλη ναυτική παράδοση της πόλης, κέντρο εμπορίου αγαθών κι όχι μόνο. Πολυζωγραφισμένη, κέντρο του ιμπερσοιονισμού και πατρίδα του Ευγένιου Μπουντέν, με παρα-

δοσιακή ομορφιά, όμορφα δημόσια κτήρια, πλατείες, δρόμους και σπίτια που θυμίζουν έντονα άλλες εποχές και με τις παλιές τεράστιες αποθήκες της μεταλλαγμένες σε χώρους φιλοξενίας των έργων πολλών καλλιτεχνών απ' όλο τον κόσμο.

Λίγες ώρες μετά, επιστρέφουμε στο... Μεσαίωνα. Τον συναντάμε στην **Μπρυζ** και χαιρόμαστε. Μια πόλη που νιώθεις να σου περιορίζει δραματικά το χρόνο. Μαγευτική τα βράδια με τις αντανakλίσσεις στα κανάλια της, αλλιά και τη μέρα με τα σοκάκια, τα μουσεία, τους καλλιτεχνικούς χώρους, τ' ατελείωτα μαγαζάκια και τις υπαίθριες αγορές. Τα μεσαιωνικά στοιχεία της διατηρούνται αναλλοίωτα μέσα από τα καλοδιατηρημένα της κτίρια, τα μπαρόκ αγάλματα και τα χρωματιστά ομοιόμορφα σπίτια. Μικρές λίμνες με κύκνους, άμαξες και πανύψηλοι ναοί συντηρούν την παραμυθένια ομορφιά της, με το καμπαναριό Belfort να δεσπόζει στην κεντρική πλατεία της. Αισθάνεσαι την ανάγκη ν' ανέβεις τα 300 περίπου σκαλιά του, όχι μόνο για τη θέα, αλλιά για να χάσεις και κάτι απ' όσα δοκίμασες σε σοκολάτες και μύδια. Σε κάθε γωνιά της νομίζεις ότι κάτι μόλις ξέφυγε από τη ματιά σου, που άξιζε! Αποστολή στην Μπρυζ. Κοσμοσυρροή, χαλαρότητα, ένταση, οργανωμένη ομορφιά, παραμύθι, πραγματικότητα.

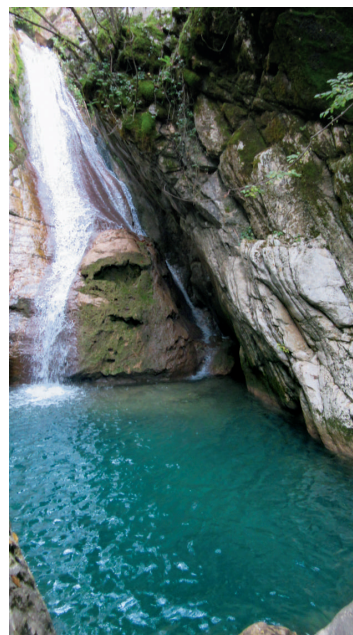
Κι έτσι, η περιήγησή μας έφτασε στην αρχή της: το Παρίσι. Δυόμισι γεμάτες μέρες σε ένα Παρίσι φιλικό, που οι κάτοικοί του είχαν αφήσει χώρο για να το γνωρίσεις. «Γεμίσαμε μπαταρίες» κάτω από ιδανικές συνθήκες καιρού και κυκλοφορίας!

Έτος φωτός το 2015, στην «Πόλη του Φωτός». Μέσα από μια σύντομη, αλλιά ιδιαίτερη γνωριμία, φιλοδοξεί να μας δειλιάσει για ένα επόμενο ταξίδι μας. Περιήγηση, περίπατοι και φυσικά χρόνος που ποτέ δεν φτάνει. Τα καταφέραμε, χωρίς βέβαια Λούβρο, να ξαποστάσουμε στη Μονμάρτη, στο Deux Magots στο Saint Germain, στο Café de Paix και στην πλατεία Βοσγίων, να περιπλανηθούμε στο Μαρέ, να επισκεφθούμε το Μουσείο Picasso, τους κήπους του Μουσείου Rodin και το εντυπωσιακό κτίριο της Όπερας. Ευχαριστούμε την ελληνική κρίση, αλλιά και τους λοιπούς επισκέπτες της πόλης (Κινέζους κλπ.), που μας βοήθησαν να κερδίσουμε χρόνο για τ' αξιοθέατα της πόλης, μιας και οι ουρές που οι τελευταίοι σχημάτιζαν για τα πανάκριβα ψώνια τους ήταν αποτρεπτικές για τη δική μας πρόσφατη «κουλούρα» μόνο του «βλέπουν»...

«Χωρέσαμε» όσα μπορούσαμε. Ήταν μια ευκαιρία διαφυγής. Ίσως κι εμείς να λειτουργήσαμε στη συγκεκριμένη περίοδο σαν τους πειρατές του St-Malo. Ακολουθήσαμε μαγνητισμένοι την πορεία του υγρού στοιχείου, αποσυνδεδεμένους από τις τραγικές εικόνες, που μόνο αυτό υπαίτιο δεν είναι. Ξεχαστήκαμε μέσα από εικόνες πολιτισμού, φυσικής και αρχιτεκτονικής ομορφιάς και μετά προσγειωθήκαμε! Μερικοί λίγο πιο απότομα, όταν διαπιστώσαμε ότι μας συνόδευαν μόνο οι εικόνες που είχαμε στη μνήμη μας, αν κι ευτυχώς βοηθάει η τεχνολογία, μιας και μας είχαν ξεχάσει οι βαλίτσες μας! Μάλλον θα τύχαμε ιδιαίτερης μεταχείρισης, γιατί τις

παραλάβαμε κατ' οίκον. Πάντως, το τέλος ήταν για όλους το ίδιο καλό! Κι όλη η παρέα, όπως συνήθως στο **πο.κ.ε.α.τε.π.**, ήταν εξαιρετική.

Τυχαία σκέψη: αυτή η Εφορεία Εκδρομών άρχισε με την Ανδαλουσία τον Νοέμβριο 2014 και το Μουσείο Picasso στη Μάλαγα και βρέθηκε ένα χρόνο περίπου μετά, πάλι σ' ένα μοναδικό Μουσείο Picasso, στο Παρίσι. Έκλεισε ένας κύκλος. Φτάσαμε στα άκρα;

Για να είμαστε όμως σωστοί... **μένουμε Ελλάδα**. Προλαβαίνουμε τα φθινοπωρινά φύλλα και ταμαντάρια στην **Ευρυτανία**, προμηθευόμαστε κάστανα και καρύδια για το χειμώνα, δοκιμάζουμε τις αντοχές μας πεζοπορώντας μέχρι τη Μαύρη Σπηλιά, έχοντας πριν επισκεφθεί για ενδυνάμωση τη Μονή Προυσού και χαλαρώνουμε στο Μικρό Χωριό. Στις υπώρειες του Παρνασσού, ανάμεσα σε δύο θεόρατους βράχους, την Υάμπεια και τη Ναυπηλία, το κρυστάλλινο νερό από τις Φαιδριάνες πέτρες υπήρξε πηγή έμπνευσης για τις πιο απίθανες ιστορίες, γιατί όχι και για τη δική μας; Προσπαθούμε να ξεδιαλύνουμε το ομιχλώδες τοπίο, αναζητώντας έναν ενθαρρυντικό χρησμό από το Μαντείο των Δελφών και δηλώνουμε ότι τα καταφέρνουμε στο σκι, μιας και δεν έχουν πιάσει ακόμα τα χιόνια στην Αράχωβα!

Καλό χειμώνα σε όλους μας. Σας ευχαριστώ από καρδιάς για τις όμορφες στιγμές που μοιραστήκαμε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ήταν πραγματικά εμπειρία ζωής!

Κική Μπήτρου

Φυσιολατρική εκδρομή

Δέλτα Αχελώου | Μεσολόγγι | Αιτωλικό

Η Ελλάδα που αγαπάμε

Το πο.κ.ε.α.ε.π. καθωσόρισε τη φετινή άνοιξη με μια φυσιολατρική εξόρμηση το Μάρτιο σε ιστορικούς τόπους, «εντός των τειχών», στην όμορφη Αιτωλοακαρνανία. Στο επίκεντρο ο μαγευτικός Αχελώος, μια τεράστια ζωντανή υδάτινη αρτηρία που κυλάει ανάμεσα σε Αιτωλία και Ακαρνανία, δίνοντας ζωή και ομορφιά σ' ένα από τα πιο σαγηνευτικά τοπία της Ελλάδας. Έτσι, με συντροφιά και σύμμαχο μας τον καιρό, γευθήκαμε τις σπάνιες ομορφιές της λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Αιτωλικού μαζί με το Δέλτα των ποταμών Αχελώου και Ευήνου, από τους μεγαλύτερους προστατευόμενους υδροβιότοπους της Μεσογείου: δημιουργήθηκαν τα τελευταία 10.000 χρόνια και εκτείνονται από τους πρόποδες της Βαράσοβας μέχρι τον κόλπο του Αστακού, σε ένα παραλιακό μέτωπο 50 χλμ, με πελάδες και καΐκια, πλάκες και τσερνίκια, που προσφέρονται όλο το χρόνο για βόλτες.

Το στοίχημα μεγάλο και η προσμονή ακόμα μεγαλύτερη για την περιήγηση μας ανάμεσα στις γεμάτες λευκοτσικνιάδες και κορμωράνους λιμνοθάλασσες, με την απόλαυση να κορυφώνεται τη στιγμή του πιο όμορφου χορού της φύσης, του χορού των φλαμίνγκος. Για λίγο αισθανθήκαμε σχεδόν συνταξιδιώτες τους... Αξέχαστη η απογευματινή πεζοπορία στην ασφαλισμένη λιμνοθάλασσα Κλείσσοβας ως την Τουρλίδα: τα ιβάρια, οι γαΐτες, οι ψαροκαλύβες πάνω στους πασσάλους, η νησίδα του Αγίου Σώστη, όλα συνέθεταν ένα παραμυθένιο, κινηματογραφικό σκηνικό, δώρο στα ακόρταγα μάτια μας. Η ώρα του ηλιοβασιλέματος απερίγραπτη, αφού ο ήλιος βουτούσε μέσα στα ακίνητα νερά και τα ζωντάνευε με το χρυσάφι του φως. Ακόμα και ο ικανότερος διευθυντής φωτογραφίας δεν θα μπορούσε να αναπαράγει το φως που κάνει τη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου να φαντάζει ειδυλλιακή την ώρα της δύσης.

Εκεί, ανάμεσα στο ξεχωριστό τοπίο των ήρεμων νερών, βασιλεύει το Μεσολόγγι (mezzo laghi), μνημείο ιστορίας, να θυμίζει την έξοδο των πολιορκημένων πολεμιστών και αμάχων ενάντια στους Οθωμανούς και τους Αιγυπτίους. Μια πραγματική πόλη ηρώων, αθηλαϊκή πηγή έμπνευσης για τον εθνικό μας ποιητή Διονύσιο Σοφωμό, που δέχτηκε να μοιραστεί απλόχερα μαζί μας τα δικά της καλά κρυμμένα μυστικά: από την περιπλάνησή μας στο μαρτυρικό Μεσολόγγι κρατήσαμε το ιστορικό κέντρο, τον Κίπο των Ηρώων, τα μνημεία των Ελευθέρων Πολιορκημένων, τα σπίτια των Τρικούπηδων, του Παλαμά, του Ραζή-Κότσικα και το Μουσείο του φιλέλληνα Λόρδου Βύρωνα. Σταθμοί ανεκτίμητης αξίας, το Μουσείο Ιστορίας και Τέχνης που στεγάζεται στο περίφημο νεοκλασικό κτίριο του Παλαιού Δημαρχείου, στην πλατεία Μάρκου Μπότσαρη, και η Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης, γνωστή για τη σπουδαία συλλογή έργων Ελλήνων ζωγράφων, γλυπτών και χαρακτών του 20ου αιώνα, όπως των Μόραλη, Μυταρά, Γκίκα, Τσαρούχη και πολλών άλλων μεγάλων δημιουργών, που αποτελεί διαχρονικό πόλο έλξης για τους επισκέπτες.

Επόμενος προορισμός μας η αρχαία αιτωλική πόλη της Πλευρώνας με την καθολοδιατηρημένη οχύρωση, τα διάσπαρτα δημόσια κτίρια, την αγορά, το θέατρο, το εξαιρετικό υδραγωγείο και τη θέα της λιμνοθάλασσας. Από εκεί, αναζητήσαμε την αρχαία πολιτεία των Οινιάδων, μια αθηλαϊκή αποκάλυψη, καθώς πρόκειται για αρχαιοπολιτικό χώρο, με τους ιστορικούς ενδιαφέροντες «νεόσοικους» (ναυπηγεία) και το θέατρο να ξεχωρίζει ανάμεσα στις βελανιδιές και τις ελιές. Αξίζει να πούμε ότι το Αρχαίο θέατρο Οινιάδων είναι ένα από τα τρία αρχαία θέατρα του Δήμου Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου, μαζί με την Αρχαία Πλευρώνα και την Αρχαία Καλυδώνα. Η αναγέννηση των αρχαίων Οινιάδων ήρθε και με την αναβίωση του Φεστιβάλ Αρχαίου Θεάτρου, που γίνεται κάθε χρόνο στο πλαίσιο των ευρύτερων πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου.

Από εκεί συνεχίσαμε στο Αιτωλικό, στη «νερένια πόλη», που απέχει μόλις 12 χλμ από το Μεσολόγγι και επίσης σφράγισε με άφθονο αίμα το δικό της ρόλο στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Ιστορικός, ο ναός των Ταξιάρχων, όπου, σύμφωνα με το θρύλο, η τουρκική βόμβα διαπερνώντας τη στέγη άνοιξε τρύπα στο δάπεδο του ναού, απ' όπου αναπήδησε γλυκό νερό, θεόσταλτο δώρο για τους πολιορκημένους... Η παραθαλάσσια διαδρομή μας αντάμειψε με την υπέροχη θέα της και η παραλιακή βόλτα προς το βόρειο άκρο του Αιτωλικού, στη λιμνοθάλασσα, γαλήνια. Το βλέμμα μας έμεινε στα βουκολικά τοπία και στις βάρκες που υπομονετικά επέπλεαν στο νερό, μέχρις ότου φτάσαμε στο Μουσείο της Βάσως Κατράκη. Στο μοναδικό στην Ελλάδα Μουσείο Χαρακτικών Τεχνών, όπου είχαμε την ευκαιρία μιας πολύ ιδιαίτερης ξενάγησης. Θα μείνει χαραγμένη στη μνήμη μας.

Πολλές οι εκπλήξεις κατά τη διάρκεια της εκδρομής. Περιπατήσαμε ως τη βόρεια όχθη των εκβολών του Αχελώου, ανάμεσα σε στεριά και θάλασσα, για να γευθούμε τοίπουργο και ψάρι στα κάρβουνα σ' ένα ψαράδικο καταφύγιο, φορέσαμε σωσίβια και γνωρίσαμε τις εκβολές μέσα από ένα συνδυασμό ποταμίσιας-θαλασσινής βόλτας, πήραμε πολλές πληροφορίες από τον υπεύθυνο του Φορέα Διαχείρισης της Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου, γνωρίσαμε από κοντά τη λειτουργία μιας ιχθυοτροφικής μονάδας.

Φύγαμε από τη φιλόξενη και σε πολλούς άγνωστη Αιτωλοακαρνανία με τις καλύτερες εντυπώσεις, μαζί με την υπόσχεση να ξαναβρεθούμε κάποια χρονιά στα ίδια μέρη... ίσως «πολιορκημένοι», μα πάντα ελεύθεροι!

Και αυτή την εκδρομή μας την μοιραστήκαμε σαν μια παρέα. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα την συνάδελφο Κική Μπήτρου για την αισθητική και την ψυχή που βάζει στα ταξίδια μας, αλλά και όλα τα μέλη και τους φίλους του πο.κ.ε.α.ε.π., που με την ενεργή συμμετοχή τους έκαναν (και θα συνεχίσουν να κάνουν) τις εκδρομές μας ξεχωριστές...

Βασιλική Μελέτη

Γιώργος
Γιαννόπουλος

Ο Γιώργος Γιαννόπουλος γεννήθηκε το 1942 στη Θεσσαλονίκη και σπούδασε Γεωπόνος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Εργάστηκε στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος από το 1969 έως τη συνταξιοδότησή του το 2001. Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τον πολιτισμό, κατ' αρχάς ως Διοικητικός Σύμβουλος στην Ελληνική Σκακιστική Ομοσπονδία και αργότερα με το Πολιτιστικό Κέντρο Εργαζομένων ΑΤΕ, όπου διετέλεσε επί σειρά ετών Πρόεδρος του ΔΣ, ενώ του έχει απονεμηθεί και ο τίτλος του Επίτιμου Προέδρου. Διετέλεσε επίσης συνδικαλιστής στο Σύνδεσμο Γεωπόνων ΑΤΕ, στο Ταμείο Υγείας Υπαλλήλων ΑΤΕ και στο Επικουρικό Ταμείο ΕΛΕΜ. Είναι παντρεμένος κι έχει δύο παιδιά και δύο εγγόνια.

Έχει εκδώσει τις ποιητικές συλλογές:

«Τα δικά μου», «Τα δικά μου μετά», «Τα παλιά μου», «Ακτίνες Λέιζερ», «Φως στο σκοτάδι», «Ηφαίστειο», «Η κρίση», «Φθινόπωρο στο νου», «Ανοιξη στο νου».

Επίσης, τα μυθιστορήματα:

«Πορτραίτα» και «Σκαρβαίος», καθώς και τα βιβλία διηγημάτων «Απιαστα όνειρα», «Δεύτερη ευκαιρία», «Η συνέντευξη», «Καρδιές στο Φεγγάρι», «Πορτραίτα», «Σαν όνειρο», «Τα μαργαριτάρια δεν είναι πάντα αληθινά», «Πρόσωπα», «Παράλληλα σύμπαντα», «Διάττοντες αστέρες», «Φανταζι», «Ο ουρανός ανάποδα», «Τα κανόνια» και «Σκαρβαίος» (θεατρικό).

Η ποιητική συλλογή του απαρτίζεται από ορισμένα ποιήματα που έχουν γραφτεί κατά τη διάρκεια της θητείας του ως γεωπόνου στον Ορχομενό Βοιωτίας (1969-1981), ενώ τα λοιπά γράφτηκαν στο πρόσφατο παρελθόν. Κυριαρχεί στα ποιήματα αυτά η άποψη και η θέση ότι ο συγγραφέας στην εποχή μας πρέπει να στρατεύεται στην υπηρεσία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

Τα πάντα κρίσιμα κοινωνικά ζητήματα απαιτούν τη συστράτευση όλου του πνευματικού δυναμικού, στην κατεύθυνση επίτευξης μιας ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ισότητας και δικαιοσύνης, σε ένα υγιές και σταθερό φυσικό περιβάλλον.

Φθινόπωρο στο νου

Πρώτη παρουσίαση της ποιητικής συλλογής του Γιώργου Γιαννόπουλου

Θεσσαλονίκη | Παρασκευή 8 Μαΐου 2015

Η Εφορεία Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του διημέρου 8-9 Μαΐου, με αφορμή τη Γενική Συνέλευση του **πο.κ.ε.α.τε.π.** στη Θεσσαλονίκη, είχε την τιμή να διοργανώσει την πρώτη παρουσίαση της ποιητικής συλλογής του Επίτιμου Προέδρου του **πο.κ.ε.α.τε.π.**, **Γιώργου Γιαννόπουλου**, με τίτλο «**Φθινόπωρο στο νου**», την Παρασκευή 8 Μαΐου 2015, στη φιλόξενη αίθουσα της Λέσχης Τραπεζοπαλλήλων Θεσσαλονίκης.

Η καταπληκτική βραδιά χαρακτηρίστηκε από τη ζεστασιά και ευρηματικότητα του έργου του ποιητή, τις θαυμάσιες απαγγελίες των μελών της Λέσχης Ανάγνωσης και των θεατρικών ομάδων, την υπέροχη μουσική παρουσία της ορχήστρας του **πο.κ.ε.α.τε.π.** καθώς και την αυθόρμητη συμμετοχή των παρευρισκομένων φίλων και μελών του Πολιτιστικού μας Κέντρου. Με την ευκαιρία, να ευχαριστήσουμε όσους βρέθηκαν εκεί, διάβασαν ζωντανά ποιήματα από τη συλλογή του Γιώργου Γιαννόπουλου και απαθανάτισαν αυθόρμητα με κάμερες και φωτογραφικές μηχανές μια από τις πιο θερμές βραδιές.

Τους προσκεκλημένους καλωσόρισε η Πρόεδρος του **πο.κ.ε.α.τε.π.**, **Μάρα Χαντζάκου**, η οποία μεταξύ άλλων είπε:

Δεν έχω τη λογοτεχνική υποδομή να μιλήσω για τον ποιητή, μπορώ, όμως, με βεβαιότητα να μιλήσω για τον άνθρωπο, όπως προσωπικά τον γνώρισα εμπλεκόμενη στη δράση του Πολιτιστικού Κέντρου Εργαζομένων ΑΤΕ. Όταν εκλέχτηκα για πρώτη φορά μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου το 2001, ο Γιώργος ήταν ήδη Πρόεδρος πολλά χρόνια πριν και παρέμεινε για πολλά επίσης. Καταλάβαινες ότι πραγματικά ήταν φυσικό να είναι Πρόεδρος ενός Πολιτιστικού Κέντρου. Εκτός των ηγετικών προσόντων, είχε καλλιέργεια, ήταν μέσα στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της εποχής, είχε ιδέες, όραμα κι έκανε πολύ σημαντική δουλειά στην πολιτιστική αναβάθμιση του επιπέδου των συναδέλφων. Και όταν κάποια στιγμή αποχώρησε, συνέχισε να είναι πνευματικά ενεργός και να μάχεται με το λόγο, την παρουσία και την πένα του, με κατεύθυνση την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την επίλυση των κοινωνικών ζητημάτων. Επομένως, στην περίπτωση του υπάρχει η σπάνια ταύτιση λόγων και έργου και η σύνδεση του οράματος με την πράξη. Άλλωστε, στην ερώτηση που πάντα κάνουμε σ' ένα συγγραφέα, μας προλαβαίνει στο ποίημά του «γιατί γράφω» και μας την απαντά, διευκρινίζοντας ότι, πέραν της προσωπικής ανάγκης, το κάνει με την ελπίδα ενός καλύτερου παγκόσμιου αύριο. Σε προτρέπουμε, λοιπόν, Γιώργο να συνεχίσεις να γράφεις «γιατί η ζωή έχει σκαμπανεβάσματα, να βάφεις τα σχέδια πολύχρωμα και να ταχυδρομείς ομόνοιας εμβάσματα».

Ήταν για όλους μας, παλαιότερους και νεότερους, ξεχωριστή τιμή και πνευματική απόλαυση η επαφή μας με τον αγέραστο ποιητικό λόγο του Γιώργου Γιαννόπουλου. Τα ποιήματά του κινούνται στο κλίμα της εποχής με την υπαινικτικότητα των συναισθημάτων, χωρίς όμως να τους λείπει το πάθος, και πολύ πιο τολημρά να αγγίζουν αλήθειες αποσιωπημένες. Είναι αληθινός ποιητής. Στη συλλογή του διαφαίνεται μια σωστή απεικόνιση πραγματικού βίου καθώς κι ένας βαθύς ανθρωπισμός. Το υποκειμενικό

στοιχείο, με την ευαισθησία και το ευγενικό πάθος, πλάθει και εκφράζει εικόνες και συναισθηματικές καταστάσεις του αντικειμενικού κόσμου. Αυτά είναι τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ταλέντου του. Ποιήματα του αναβρύζουν μια δραματική συγκίνηση ατομικής αλήθειας. Οι εικόνες, ποικίλες, λαγαρές, πολλή αστράφτουν, σαν να θέλουν να πιάσουν ή να φωτίσουν ένα νέο κόσμο ιδανικό, χαριτωμένο. Ενώ άλλες, σχεδόν μελαγχολικές, θυμίζουν έκθεση ανθρώπινου πόνου.

Διαβάζοντάς τα ποιήματα του Γιώργου Γιαννόπουλου, αισθάνεται κανείς μια ευθεία απεύθυνση, μια ειλικρίνεια, μια διάθεση ανεπιτήδευτης εξωτερίκευσης των συναισθημάτων του, ένα ψυχισμό κάποιες φορές φορτισμένο συναισθηματικά, κάποιες άλλες με σκληρή διάθεση και συνήθως ένα λόγο κοινωνικό και πολιτικό. Ο λόγος του εύπεπτος, όχι στομφώδης, που ακριβώς γι' αυτό είναι ανθρώπινος, και ο αναγνώστης συνδέεται σε πολλή επίπεδα μαζί του.

Σταχυολογήσαμε και παραθέτουμε λοιπόν ενδεικτικά ένα από τα ποιήματά του, με τον κίνδυνο όμως να έχουμε παραλείψει άλλα αξιοποιογότερα.

Ο Γιώργος Γιαννόπουλος παλεύει με την εικόνα και το συναίσθημα. Με δυνατή αισθαντικότητα, εξηγεί μια αγχώδη ψυχολογία και προβλήματα του συγκαιρινού ανθρώπου, με τις πηγές και τους καημούς του.

Σαν Φθινόπωρο στο νου...

ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΤΡΑΦΩΝΗ ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ του ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π. στο 3^ο Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ Ερμούπολης Σύρου

Το Σάββατο 13 Ιουνίου 2015, το Πολιτιστικό μας Κέντρο άνοιξε πανιά για τη Σύρο! Όχι μόνο για μια όμορφη καλοκαιρινή εκδρομή, αλλά και για να συμπράξει και να χειροκροτήσει τη συμμετοχή της Χορωδίας μας, στο 3^ο Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ Ερμούπολης, την Κυριακή 14 Ιουνίου. Χορωδοί, συνοδοί αλλά και συνάδελφοι που απλώς επέλεξαν να ακολουθήσουν αυτό το μουσικό ταξίδι, ξεκινήσαμε από το λιμάνι του Πειραιά με προορισμό την πρωτεύουσα των Κυκλάδων, την Ερμούπολη.

Μετά την τακτοποίηση, τη μικρή ανάπαυλα και το μεσημεριανό μας φαγητό, αναχωρήσαμε το Σάββατο, για την οργανωμένη περιπλάνηση στα διάφορα αξιοθέατα του νησιού, με πούλμαν και ξεναγό, και κατάληξη στην «**Ανω Σύρα**». Διασχίζοντας στεγιάδια και στενά δρομάκια, επισκεφθήκαμε τον Καθολικό Καθεδρικό Ναό του **Αγίου Γεωργίου**, το **Μοναστήρι των Καπουτσίνων**, το **Μοναστήρι των Ιησουϊτών**, ξεναγηθήκαμε στο **Μουσείο του Βαμβακάρη**, αλλά και στο **Λαογραφικό Μουσείο** με τη μόνιμη έκθεση από σύνεργα και εργαλεία, παλιών επαγγελματιών του νησιού.

Ελεύθερος βραδινός χρόνος στην ξεχωριστή πόλη με την αρχοντική φυσιογνωμία και τη μεγάλη παράδοση και επιστροφή στα ξενοδοχεία μας.

Την Κυριακή 14 Ιουνίου, είχε προγραμματιστεί περίπατος στην πόλη και γνωριμία με τα νεοκλασικά της, μέσα από την εξαιρετική και ξεχωριστή ξενάγηση της ιστορικού τέχνης και **Μαρίζας Δαλεζίου**, που μας περιέγραψε γλαφυρά και εμπειριστατωμένα, την ιστορία της Ερμούπολης, η οποία είναι μια από τις ελάχιστες πόλεις, ίσως και η μοναδική στον ελληνικό χώρο, που αφενός έχει διασώσει σε μεγάλο βαθμό ανέπαφο τον νεοκλασικό οικιστικό της πλούτο, αφετέρου διατηρεί εμφανή τα ίχνη της βιομηχανικής της ιστορίας, έχοντας παράλληλα το προνόμιο να διαθέτει ένα μοναδικό, για τα ελληνικά δεδομένα, τεκμηριωτικό υλικό, το πλούσιο Ιστορικό Αρχείο της. Ανάμεσα στα αξιοθέατα που επισκεφθήκαμε ήταν η συνοικία «**Βαπόρια**», με τα νεοκλασικά μέγαρα και η «**μικρή Βενετία**», το **πρώτο γυμνάσιο** της νέας Ελλάδος, το μοναδικό **Δημαρχείο**, στη μαρμαρίνη πλατεία Μιαούλη, το θέατρο **Απόλλων**, πρώτο **θέατρο-όπερα** της Ελλάδος, ο **Ιερός Ναός του Αγίου Νικολάου**, και ο **Ιερός Ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου** με την ομώνυμη αυθεντική εικόνα του **Ελ Γκρέκο**.

Στο σημείο αυτό, ο «εκδρομικός χρόνος» σταμάτησε για τα 21 μέλη της Χορωδίας μας, καθώς είχε ήδη προγραμματιστεί μεσημεριανή πρόβα, για την βραδινή της εμφάνιση στο Θέατρο Απόλλων, που θεωρείται μικρογραφία της Σκάλας του Μιλάνου!

Ποια είναι όμως η Χορωδία του πο.κ.ε.α.ε.π. και πώς βρέθηκε στο Χορωδιακό Φεστιβάλ της Σύρου;

Από το 2011 μέχρι και σήμερα, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Πολιτιστικού Κέντρου Εργαζομένων ΑΤΕ-Πειραιώς, δημιουργήθηκε η τετράφωνη μικτή Χορωδία, με μαέστρο και χοράρχη τον **Μιχάλη Παπαπέτρου**, η οποία αριθμεί 21 χορωδούς και συμπληρώνει φέτος 3 χρόνια μουσικής ύπαρξης και δράσης. Σε αυτό το τρίχρονο μουσικό ταξίδι, με πηλογό τον εξαιρετικό δάσκαλο Μιχάλη Παπαπέτρου, η Χορωδία μας συμμετείχε με επιτυχία σε σειρά εκδηλώσεων, συνδράμοντας στην προώθηση του Πολιτισμού, της Μουσικής Πράξης, της Ομαδικότητας και Συνεργασίας και γενικά της Δημιουργικής Συνύπαρξης.

Από τις σημαντικές της στιγμές, ήταν οι εμφανίσεις της:

- Στο αφιέρωμα του **πο.κ.ε.α.ε.π.** «Από τον Παπαδιαμάντη στον Ελύτη», Αθήνα 2011
- Στη θεατρική παράσταση «Εμείς κι ο χρόνος», Θέατρο Τζένη Καρέζη, Αθήνα 2011
- Στην Εκδήλωση «Η Χορωδία υποδέχεται την Άνοιξη», που πραγματοποιήθηκε στον Πολυχώρο Πολιτισμού ΔΙΕΛΕΥΣΙΣ, τον Μάιο 2012
- Στο **ΕΓΧΟΡΔΟΝ** για την ετήσια κοπή πίτας του Πολιτιστικού μας Κέντρου, έτους 2013
- Στον εορτασμό της «Ευρωπαϊκής Ημέρας Μουσικής» στο Νομισματικό Μουσείο Αθηνών, σε μια κοινή εκδήλωση με την Παιδική Χορωδία Παραδοσιακού Τραγουδιού, προσκεκλημένη από το Εργαστήρι Βιωματικής Μουσικής της **Μαρίζας Κωχ**, τον Ιούνιο 2014.

Η Χορωδία μας πηλασίωσε εθελοντικά διάφορες εκδηλώσεις, κοινωνικού ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα, όπως η «Μουσική βραδιά» στο Σύλλογο Συνταξιούχων ΑΤΕ, το 2014, αλλά και η συμμετοχή της στη γιορτή για την κοπή πίτας του Νοσοκομείου καρκινοπαθών **ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ**, το 2015. Από την έναρξή της, έθεσε στόχους και σχεδίασε το δικό της μουσικό όραμα, που σιγά - σιγά πήρε σάρκα και οστά, οδηγώντας στην ανάπτυξη μιας ομάδας όπου συστηματικά επιβεβαιώνεται ότι το σύνολο είναι πολύ σημαντικότερο, πολύ υψηλότερο από το απλό άθροισμα των μερών του. Ξεκινώντας το έργο της και έχοντας να διαχειριστεί τόσο τις δυσκολίες, όσο και την αφοσίωση των ερασιτεχνών χορωδών, η Χορωδία πέτυχε τους μέχρι τώρα στόχους της, μέσα σε ένα κλίμα αποφασισμένης συλλογικότητας, που ανέδειξε ότι η ομαδικότητα και η ατομικότητα, μπορούν όχι απλώς να μη συγκρούονται, αλλά και να συνδυάζονται μοναδικά, όταν υπάρχει επίγνωση δυνατοτήτων αλλά και ορίων.

Εξαιρετικά σημαντικός σταθμός της μέχρι τώρα διαδρομής της Χορωδίας του **πο.κ.ε.α.ε.π.** ήταν συμμετοχή της στο 3^ο Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ Ερμούπολης Σύρου, όπου επιλέχθηκε μεταξύ άλλων χορωδιών, μετά από αποστολή και ακρόαση επαγγελματικά ηχογραφημένου υλικού, από τους αρμόδιους του Μουσικού Ομίλου Σύρου.

Έτσι, την Κυριακή 14 Ιουνίου 2015, δεύτερη βραδιά του Χορωδιακού Φεστιβάλ, η Χορωδία του **πο.κ.ε.α.ε.π.** κέρδισε τις εντυπώσεις με το εξαιρετικό της ρεπερτόριο, το τραγουδιστικό της ύφος και ήθος και την ποιότητα των σχέσεων των μελών της, κάνοντας περήφανους τόσο τον δάσκαλο και τους χορωδούς, όσο και τα μέλη-εκδρομείς του **πο.κ.ε.α.ε.π.**

Η εμφάνιση της Χορωδίας στο πανέμορφο θέατρο ΑΠΟΛΛΩΝ, ήταν το επιστέγασμα των επίμονων προβών μας και δικαίωσε την πεποίθηση του μαέστρου μας **Μιχάλη Παπαπέτρου** ότι η εκφραστικότητα κατακτάται μέσα από τον τρόπο που συνδέονται τα μέλη της Ομάδας, όπως ακριβώς οι νότες στο πεντάγραμμο.

Το ρεπερτόριο αυτής της εμφάνισης περιελάμβανε τα τραγούδια:

1. **Η Άρνηση**, του Μ. Θεοδωράκη
2. **Κράτησα τη ζωή μου**, του Μ. Θεοδωράκη
3. **Ανοίγω το στόμα μου**, του Μ. Θεοδωράκη
4. **Της αγάπης αίματα**, του Μ. Θεοδωράκη
5. **Τ' αστέρι του βοριά**, του Μ. Χατζιδάκι
6. **Ο Απρίλης**, του Μ. Θεοδωράκη
7. **Στρώσε το στρώμα σου**, του Μ. Θεοδωράκη
8. **Η Μπαλάντα του Αντρίκου**, του Μ. Θεοδωράκη

Η Χορωδία μας έκλεισε «πανηγυρικά» το 3^ο Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ, με το τραγούδι του Μίκη Θεοδωράκη «Στρώσε το στρώμα σου για δυο», τραγουδώντας μαζί με την οικοδέσποινα και διοργανώτρια Μικτή Χορωδία Μουσικού Ομίλου Σύρου, μέσα σε ένα τρυφερό κλίμα αυθόρμητης χαράς και ενθουσιασμού. Η βραδιά ολοκληρώθηκε πολύ ζεστά με το δείπνο που παρέθεσε προς τιμή των προσκεκλημένων Χορωδιών ο Μουσικός Όμιλος Σύρου, όπου και πάλι η χορωδιακή μας ομάδα έδωσε το δικό της τόνο, στήνοντας προγραμματίστηκα ένα μικρό μουσικό γλέντι, που κράτησε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Το πρωί της Δευτέρας 15 Ιουνίου, διοργανώθηκε επίσκεψη στο **Βιομηχανικό Μουσείο** και ξενάγηση από τον υπεύθυνο ξεναγήσεων κ. Αχιλλέα Δημητρόπουλο. Στη συνέχεια, γευθήκαμε νοστιμότατους ουζομεζέδες στον «**Ταρσανά**», το μεζεδοπωλείο που στεγάζεται στο χώρο του παλαιότερου εν ενεργεία ναυπηγείου στην Ελλάδα, δίπλα στη βάρκα του καπετάν Ανδρέα Ζέππου και αποχαιρετήσαμε την όμορφη Σύρο με την χορωδία μας να τραγουδάει τετράφωνικά

την «Μπαλάντα του Αντρίκου», αφήνοντας ενθουσιασμένους Έλληνες και ξένους συνδυασμένους.

Η τετράφωνη μικτή Χορωδία του **πο.κ.ε.α.ε.π.** στοχεύει σε μια μεγάλη και πολύχρωμη διαδρομή στο μαγικό κόσμο της Μουσικής. Θέλει και μπορεί να προσφέρει γνώση και χαρά και θέλει να «παρασύρει» όλο και περισσότερους συνδοιοπόρους στο μουσικό της περίπλοκο.

Σήμερα τα μέλη της Χορωδίας αλφαβητικά και ανά φωνή, είναι:

Μαέστρος: Μιχάλης Παπαπέτρου

Soprani: Βροντίση Εύη, Γεωργίου Κατερίνα, Ζαρκάδα Κική, Κουτουμάνου Ιωάννα, Μαστοράκη Μαρία, Ντούρου Στέλλα, Ριζοπούλου Στέλλα, Στεφανάκη Αιμιλία, Τσιτσιβά Βάνα, Φακλήρη Αρετή

Alti: Αρρέ Τούλα, Μαντζούκη Δήμητρα, Ντούρου Τζένη, Πελοποννησιού Λία, Ψαρουδάκη Ευσταθία

Tenori: Βοθακάκης Χρήστος, Σταυράκης, Χάρης, Τσιλιγιάννης Βασίλης

Bassi: Ευθυμίου Κώστας, Γεωργίου Τάκης, Τρεμούλης Νίκος

Τζένη Ντούρου

Από τα... επινίκια της χορωδίας στο «Ταρσανά», που στεγάζεται στο χώρο του παλαιότερου εν ενεργεία ναυπηγείου στην Ελλάδα.

ΘΕΑΤΡΟ ΝΟ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ / ΡΟΚΟΥΡΟ ΓΚΕΝΣΟ ΟΥΜΕΟΥΑΚΑ
ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ

NEKYIA

JAPANESE NOH THEATRE / ROKURO GENSHO UMEWAKA
MICHAEL MARMARINOS

Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου

Θέατρο ΝΟ - Μιχαήλ Μαρμαρινός - Γκένσο Ουμεουάκα
NEKYIA (Βασισμένο στη ραψωδία η της Οδύσσειας του Ομήρου)

«ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΝΑ ΘΥΜΑΞΑΙ ΠΩΣ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΚΙΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΑΝΟΙΓΟΚΛΕΙΝΟΥΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ» ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

Ο Μιχαήλ Μαρμαρινός σκηνοθετεί τη ραψωδία η της Ομηρικής Οδύσσειας και ο Γκένσο Ουμεουάκα μεταστοιχείωνει την κάθοδο του Οδυσσέα στον Άδη με τον τρόπο του θεάτρου ΝΟ.

Η μεταφυσική ποίηση και η υψηλή αφαίρεση της ιαπωνικής θεατρικής γλώσσας συναντούν τον επικό ποιητικό λόγο του Ομήρου στην από κοινού κατάβαση στον κόσμο των νεκρών. Στο θέατρο της Επιδαύρου, υπό την

δύο ακίδες του βγάζουν εκρηκτική ακτινοβολία. Είναι η πρώτη φορά στα 800 χρόνια του ιαπωνικού θεάτρου, που καταπιάνεται με ένα κείμενο, το οποίο δεν είναι ιαπωνικό. Η ΝΕΚΥΙΑ είναι μια από τις αρχαιότερες καταγραφές της επίσκεψης ενός ζωντανού ανθρώπου στο βασίλειο των νεκρών. Ο δυτικός κόσμος δεν διαθέτει την κατάλληλη γλώσσα για να προσεγγίσει τη ραψωδία. Αντίθετα, το θέατρο ΝΟ είναι το ιδανικό όχημα για κάτι τέτοιο, διαθέτει γλώσσα ποιητική, που στηρίζεται στη σιωπή και στην αφήγηση. Ως λόγος, το ΝΟ συνιστά υψηλή λογοτεχνία, υψηλή ποίηση.

Ο δάσκαλος του ΝΟ, Γκένσο Ουμεουάκα, που μαγεύτηκε από την ατμόσφαιρα της Επιδαύρου, τόνισε ότι θέλει να δείξει στο ελληνικό κοινό την

αιγίδα του Ελληνικού Φεστιβάλ, η διαφεύγουσα διάσταση του «άλλου» κόσμου αποκτά την τραγική της υπόσταση, και το ερώτημα της μετά θάνατον ζωής καθίσταται κορυφαίο θεατρικό γεγονός.

Μια ξεχωριστή συνάντηση δύο μορφών της τέχνης στην Επίδαυρο, όπου το ιαπωνικό θέατρο ΝΟ συναντά το ομηρικό κείμενο. Ο Μιχαήλ Μαρμαρινός σκηνοθετεί τη ραψωδία η της Οδύσσειας και ο Γκένσο Ουμεουάκα χρησιμοποιεί τις μεθόδους του θεάτρου ΝΟ για να αφηγηθεί την κατάβαση του Οδυσσέα στον Άδη.

Περισσότερο από 2.500 χρόνια μετά τη δημιουργία της Ομηρικής Οδύσσειας και 800 χρόνια από την ίδρυση του θεάτρου ΝΟ, ο Μιχαήλ Μαρμαρινός ανεβάζει τη ΝΕΚΥΙΑ, όπου ο Οδυσσέας αφηγείται πώς, από νόστο για την πατρίδα του και με παρότρυνση της Κίρκης, επιχείρησε την κάθοδο στον Άδη, προκειμένου να λάβει από τον μάντη Τειρεσία χρησμό για το γυρισμό του στην Ιθάκη. Ο μυθικός ήρωας παίρνει το δρόμο προς τον κάτω κόσμο, ώστε να πάρει πληροφορίες για το πώς θα επέλθει ο νόστος. Η επίσκεψη του στον κόσμο των νεκρών είναι η περίφημη ΝΕΚΥΙΑ. Εκεί συναντάται με φίλους, πολεμιστές και με τη μητέρα του. Ο Έλληνας σκηνοθέτης υποστηρίζει ότι πρόκειται για μια από τις αρχαιότερες και συναρπαστικότερες στην παγκόσμια λογοτεχνία επισκέψεις του ανθρώπου στον κόσμο των νεκρών.

Το θέατρο ΝΟ είναι ένα από τα υψηλότερα επιτεύγματα του πολιτισμού στο πεδίο της μεταφυσικής ποίησης. Πρόκειται για μια συνεργασία, όπως τονίζει ο Μιχαήλ Μαρμαρινός, η οποία μοιάζει με βοηθαϊκό τόξο, όπου οι

αρχική μορφή του θεάτρου ΝΟ, που απολαμβάνουν οι θεατές στην Ιαπωνία, και ότι θα παρουσιάσει τη ραψωδία η με τις παραδόσεις και τις τεχνικές του ιαπωνικού θεάτρου. Όταν η ιαπωνική αποστολή επισκέφθηκε το θέατρο της Επιδαύρου, ο Ουμεουάκα δήλωσε: «*Στην Επίδαυρο ένιωσα μια ηρεμία, σαν να είμαι στην πατρίδα μου, γι' αυτό πιστεύω πως μπορώ να παίξω την αρχική μορφή του ΝΟ*». Θεωρεί ότι από τη συνεργασία αυτή Ελλάδας-Ιαπωνίας μπορούν να προκύψουν ενδείξεις δρόμου για τον τρόπο που θα πρέπει να προσεγγισθεί το αρχαίο δράμα στο μέλλον.

Η παράσταση αποτελείται από πρωταγωνιστές-ηθοποιούς, άτομα που αποτελούν το χορό, μουσικούς και βοηθούς σκηνής, που είναι αναγκαίοι για την εξέλιξη της δράσης στο ιαπωνικό θέατρο. Η Εύα Μανιδάκη ανέλαβε τη διαμόρφωση του σκηνικού χώρου, λαμβάνοντας υπ' όψιν τους κώδικες του ΝΟ. Η παράσταση παρουσιάστηκε πρώτα στο Τόκιο στις αρχές Ιουλίου.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι οι μάσκες στην Ιαπωνία ήρθαν από την Κίνα, ενώ στην Κίνα από την Ινδία. Όσο για την Ινδία, εκεί έφθασαν με τον Μέγα Αλέξανδρο, ο οποίος έφερε μαζί με το στρατό του και θεατρικές μάσκες.

Η παράσταση ανέβηκε στα Ιαπωνικά με ελληνικούς και αγγλικούς τίτλους.

Σίγουρα τα μέλη του **πο.κ.ε.α.τε.π.** που παρακολούθησαν την παράσταση έφυγαν με νέες εμπειρίες, γιατί αυτό που είδαμε δεν είχε τίποτα κοινό με ό,τι έχουμε συνηθίσει στη δυτική νοοτροπία και οπτική.

Δήμητρα Λάλλα

Γιάννης Καλαβριανός

συνέντευξη

του **συγγραφέα-σκηνοθέτη Γιάννη Καλαβριανού**
Δασκάλου της Θεατρικής Ομάδας **πο.κ.ε.ατε.π.** (2013-2015)
στη **Μάρα Χαντζάκου**

Ακόμα δεν μπορώ να πιστέψω στην έμπνευση της στιγμής και στην τύχη μου όταν παρακολουθώντας την παράσταση «ΓΙΟΙ και ΚΟΡΕΣ», μου γεννήθηκε η ιδέα να ζητήσω από τη φίλη ηθοποιό, Χριστίνα Μαξούρη, να μεσολαβήσει για να με φέρει σε επαφή με τον Γιάννη Καλαβριανό, με απώτερο σκοπό το άπιαστο όνειρο να γίνει ο δάσκαλος της θεατρικής μας ομάδας. Λέω «όνειρο», γιατί για μένα προσωπικά ήταν ήδη ένας από τους πιο αγαπημένους μου σκηνοθέτες, και «άπιαστο», γιατί, παρακολουθώντας την πολύ επιτυχημένη και πυκνή πορεία του, πίστευα ότι δεν θα έχει χρόνο και διάθεση να ασχοληθεί με μια ερασιτεχνική ομάδα.

Και όμως! Η επικοινωνία έγινε, όλα κύλησαν μαλακά και αποτελεσματικά, ώστε σύντομα να καταλήξουμε σε συμφωνία συνεργασίας. Κι έτσι, όχι μόνο πιάσαμε το όνειρο, αλλά το «γραπώσαμε» για δύο ολόκληρα δημιουργικά και αξέχαστα χρόνια!

Ο Γιάννης Καλαβριανός είναι ένας αθηναίος χαρισματικός άνθρωπος. Με λάμψη χωρίς να σε τυφλώνει, με ευαισθησία που, μόλις πάει να «πιάσει κόκκινο», την προσγειώνει, με οξύ χιούμορ που δε γίνεται προσβλητικό, με επαγγελματισμό που δεν σε πνίγει, με μέτρο που δεν γίνεται καταπιεστικό, με εξυπνάδα που δεν δημιουργεί αντιπαλότητες. Όσο και να ισχυρίζονται ότι πρέπει να διαχωρίζουμε τον δημιουργό από το έργο του, νομίζω ότι ο χαρακτήρας του ανθρώπου δεν μπορεί παρά να επηρεάζει δραματικά και καταλυτικά το καλλιτεχνικό του δημιούργημα. Αυτός είναι ο λόγος που τα κείμενα του Γιάννη Καλαβριανού συγκινούν, που οι σκηνοθετικές του απόψεις αγγίζουν ένα ευρύ κοινό: γιατί προέρχονται από τις λεπτές, ζεστές και πολύχρωμες ποιότητές του.

Μετά την παράκλησή μου να μας παραχωρήσει συνέντευξη για το περιοδικό μας, δείτε πώς κάποιες απλές ερωτήσεις δείχνουν ενδιαφέρουσες, όταν οι απαντήσεις είναι καλοδιατυπωμένες, ανεπιτήδευτες και ουσιαστικές...

Μ.Χ.: Αγαπημένε Γιάννη, θα θέλαμε ένα μίνι βιογραφικό για το ποιος είσαι.

Γ.Κ.: Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη. Είμαι απόφοιτος της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ., του Τμήματος Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. και υποψήφιος διδάκτωρ του ίδιου Τμήματος. Έχω εργαστεί ως γιατρός, ως ηθοποιός για 6 χρόνια στην Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» στη Θεσσαλονίκη, ως βοηθός σκηνοθέτη και ως σκηνοθέτης. Ήρθα στην Αθήνα για να γίνω βοηθός του Βασίλη Παπαβασιλείου σε μια παράσταση του Φεστιβάλ Αθηνών κι έχω καθήσει ήδη 10 χρόνια.

«...Η διαμόρφωση μιας παράστασης είναι ένα κράμα συστηματικής δουλειάς και απόλυτης δημιουργικής ελευθερίας...»

Μ.Χ.: Τι σε έκανε να δεχτείς να διδάξεις-σκηνοθετήσεις μια ερασιτεχνική ομάδα;

Γ.Κ.: Σε όλες τις αποφάσεις που παίρνουμε, πρέπει να προέχουν οι άνθρωποι με τους οποίους θα βρεθούμε. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, εκτίμησα πολύ τον απλό και γλυκό τρόπο προσέγγισης της ομάδας και την όρεξη που αμέσως διέκρινα ότι είχαν όλοι. Ασφαλώς, πριν δεχτώ, ρώτησα κοινούς μας φίλους

για να επιβεβαιώσουν την αρχική μου εντύπωση. Αφού έγινε και αυτό, ξεκινήσαμε κι έτσι περάσαμε δύο υπέροχα και δημιουργικά χρόνια.

Μ.Χ.: Από την εμπειρία αυτή προέκυψε κάτι που δεν περιμένας;

Γ.Κ.: Οι ομάδες ερασιτεχνών φέρουν αναγκαστικά την ενέργεια και τα καθημερινά ζητήματα των κύριων επαγγελματιών των μελών τους. Στην ομάδα μας όμως, όλοι απαίτησαν από τους εαυτούς τους επαγγελματική συμπεριφορά και δούλεψαν πολύ σκληρά, επενδύοντας χρόνο και κόπο. Αυτός ήταν και ο λόγος που, βασιζόμενος στην αξιοπιστία του συνόλου, παίξαμε στο Φεστιβάλ Αθηνών και κερδίσαμε το πολύ υψηλό αυτό στοίχημα. Η συμμετοχή μιας ερασιτεχνικής ομάδας σε μια τέτοια διοργάνωση δεν είναι κάτι απλό και χάρομαι που μια τρελή ιδέα πραγματοποιήθηκε με τόσο μεγάλη επιτυχία. Ακόμα μεγαλύτερο όμως κέρδος και από αυτό, ήταν ότι γνωρίστηκα και πλεον είμαστε φίλοι με όλα τα φοβερά παιδιά της ομάδας. Και αυτό θα παραμείνει, άσχετα από τις εβδομαδιαίες μας συναντήσεις.

Μ.Χ.: Πώς σκηνοθετείς; Με την έμπνευση της στιγμής; Με εκ των προτέρων πρόγραμμα και πλάνο;

Γ.Κ.: Ανάλογα με την περίπτωση. Από πολύ μικρός, συγκεντρώνω υλικό και πράγματα που μου κεντρίζουν το ενδιαφέρον. Κείμενα, συνεντεύξεις, εικόνες, μουσικές... Η ιδέα για τη δημιουργία μιας παράστασης συνήθως έρχεται ξαφνικά και κάτω από άσχετες συνθή-

κες. Η διαμόρφωσή της είναι ένα κράμα συστηματικής δουλειάς και απόλυτης δημιουργικής ελευθερίας.

«...Ευλογία είναι όλα εκείνα τα άρρητα που γεννιούνται όταν συναντηθούν οι συγκινήσεις...»

Μ.Χ.: Για ποιόν σκηνοθετείς;

Γ.Κ.: Σκηνοθετώ τις παραστάσεις που θα ήθελα να βλέπω. Με τα θέματα που με απασχολούν και συνεργαζόμενος με ανθρώπους που εκτιμώ. Η μεγάλη χαρά έρχεται, όταν βλέπεις πως κάτι τόσο προσωπικό διευρύνεται και αφορά και τους άλλους.

Μ.Χ.: Τι είναι ευλογία για ένα σκηνοθέτη;

Γ.Κ.: Δεν αντιλαμβάνομαι την έννοια της «ευλογίας». Αν εννοούμε την ετυμολογική προέλευση της λέξης, τον έπαινο δηλαδή ή τον καλό λόγο, ευλογία είναι όλα εκείνα τα άρρητα που γεννιούνται, όταν συναντηθούν οι συγκινήσεις.

Μ.Χ.: Υπάρχουν star στην εποχή μας; Υπάρχουν μαγικές παρουσίες στη σκηνή;

Γ.Κ.: Το «αστέρι», είναι δημιούργημα του κινηματογράφου και της ανάγκης των στούντιο να

αμπαλάρουν το προϊόν τους μ' ένα πιο γυαλιστερό περιτύλιγμα. Γεννήθηκε με την επινόηση του κοντινού πλάνου (gros plan) κι έστρεψε το ενδιαφέρον του κοινού από το

τερη σημασία στο κλίμα που δημιουργείται μετά από μια παράσταση, σ' όλη αυτά που δεν λέγονται, αλλά είναι έντονα και παρόντα.

Μιλάνο, Heidelberger Stückemarkt-Χαϊδελβέργη). Το κείμενο του Γιοι και κόρες, παρουσιάστηκε τον Οκτώβριο 2015, από το Εθνικό Θέατρο της Μαδρίτης (Centro Dramático Nacional) και αναμένεται να παρουσιασθεί τον Ιούνιο 2016 και στη Ζυρίχη.

«...Οι θεμελιώδεις ανθρώπινες αξίες για μένα είναι όλες εκείνες που πηγάζουν και έχουν ως υπέρτατη και αδιαμφισβήτητη αξία τον ίδιο τον άνθρωπο....»

Ζήληψες κάτι εκεί που δεν το βρίσκεις στην Ελλάδα;

Γ.Κ.: Ζήληψα τη χαλαρότητα που προκύπτει από τη σοβαρή γνώση του αντικειμένου του καθενός, και τη χαρά με την οποία κάνουν οι περισσότεροι τη δουλειά τους.

Μ.Χ.: Τα μελλοδικά καλλιτεχνικά σου σχέδια;

Γ.Κ.: Μόλις έχει ξεκινήσει το «Η Τσερλίνε και το σπίτι των κυνηγών» με τη Μπέττυ Αρβανίτη, που σκηνοθετήσα για το Θέατρο της Οδού Κεφαλληνίας. Τον Ιανουάριο θα πάω στην Κύπρο και θα σκηνοθετήσω το «Η τάξη μας», του Ταντέους Σλομποντζάνεκ, για τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και, παράλληλα, θα δουλέψω στο κείμενο της παράστασης «Phone Home», που θα παρουσιασθεί τον Οκτώβριο του 2016 και θα βασίζεται σε αληθινές μαρτυρίες μεταναστών και προσφύγων. Η παράσταση αυτή θα παίζεται σε 3 σκηνές ταυτόχρονα, στην Αθήνα, το Λονδίνο και το Μόναχο, με τους ηθοποιούς να επικοινωνούν και να παίζουν μεταξύ τους μέσω τηλεδιάσκεψης. Το συνολικό εγχείρημα θα επεξεργάζεται και θα προβάλλεται την ίδια στιγμή μέσω live streaming παγκοσμίως.

Μ.Χ.: Ποια είναι τα ενδιαφέροντά σου εκτός θεάτρου;

Γ.Κ.: Φροντίζω τα φυτά μου, πηγαίνω βόλτες, διαβάζω και φτιάχνω πράγματα με τα χέρια μου.

Μ.Χ.: Ποιές είναι για σένα οι θεμελιώδεις ανθρώπινες αξίες;

Γ.Κ.: Όλες εκείνες που πηγάζουν κι έχουν ως υπέρτατη και αδιαμφισβήτητη αξία τον ίδιο τον άνθρωπο.

Μ.Χ.: Γιάννη, σε ευχαριστούμε για την πολύ ενδιαφέρουσα αυτή συνέντευξη που μας παραχώρησες.

σύνολο μιας παραγωγής στα ιδιαίτερα -έως «μυθικά»- χαρακτηριστικά που υποτίθεται πως φέρει το «αστέρι». Ο star λοιπόν εξυπηρετεί την αγορά και όχι την Τέχνη. Προφανώς, υπάρχουν άνθρωποι που μας τραβούν την προσοχή και το μεταφράζουμε ως «λάμψη». Αυτό όμως πρέπει να γεννιέται και να παραμένει στη σκηνή. Όλα τα υπόλοιπα ενδιαφέρουν το μάρκετινγκ που είναι μια εντελώς άλλη δουλειά. «Το star system στη χρυσή εποχή του Χόλιγουντ» ήταν η θεωρητική πτυχιακή μου εργασία στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ., οπότε ευτυχώς έμαθα από νωρίς να διακρίνω τις δύο διαφορετικές περιοχές, της δημιουργίας Τέχνης και της προώθησης της στην αγορά.

Μ.Χ.: Ποιά πρόσωπα σε έχουν επηρεάσει/εμπνεύσει περισσότερο στη θεατρική σου πορεία; Υπάρχει κάποιος που θα ήθελες να του μοιάσεις;

Γ.Κ.: Μας επηρεάζουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο όλοι οι άνθρωποι, με τους οποίους ερχόμαστε σε επαφή. Κάποιοι όμως λειτουργούν ως μέτρο σύγκρισης ή πήχυς για τις επιλογές και την πορεία μας. Για μένα σημείο αναφοράς υπήρξαν και συνεχίζουν ο Βασίλης Παπαβασιλείου, ο Θόδωρος Τερζόπουλος, ο Ρομπέρ Λεπάζ και η ηθική των γονιών μου.

Μ.Χ.: Πόσο σε επηρεάζουν οι κριτικές;

Γ.Κ.: Διαβάζω τις επαγγελματικές κριτικές, αλλά δεν μπορώ να συνδιαλλαγώ μαζί τους, εφόσον τοποθετούνται ως θέση και όχι ως αρχή διαλόγου. Ακούω πολύ προσεκτικά τις εντυπώσεις των θεατών, έχοντας πάντα υπ' όψιν μου πως πρόκειται για συμπεράσματα που επηρεάζονται από το ιδιοσυγκρασιακό φίλτρο, την αισθητική, τις προσλαμβάνουσες και τα ζητούμενα του καθενός. Δίνω μεγαλύ-

Μ.Χ.: Λίγα δευτερόλεπτα προτού ξεκινήσει μια παράστασή σου (γιατί ξέρουμε ότι είσαι εκεί...), έχεις κάποιο προαίσθημα σχετικά με την ανταπόκριση του κοινού; Υπάρχει κάτι στην ατμόσφαιρα που αφουγκράζεσαι;

Γ.Κ.: Οι ισορροπίες που δημιουργούνται σε μια παράσταση είναι συνεχώς υπό αίρεση, οπότε δεν μπορείς να γνωρίζεις από την αρχή πώς θα συνεχίσει ή θα καταλήξει κάτι. Από τη μια, αυτό είναι πολύ ζωγόνο, από την άλλη όμως, σ' εξαντλεί κυριολεκτικά.

«...Για εμένα σημείο αναφοράς υπήρξαν και συνεχίζουν ο Βασίλης Παπαβασιλείου, ο Θόδωρος Τερζόπουλος, ο Ρομπέρ Λεπάζ και η ηθική των γονιών μου...»

Μ.Χ.: Έχεις παρουσιάσει πολλά έργα σου στο εξωτερικό. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Who wants to be agreeable? (Deutsches Theater Berlin 2015-Βερολίνο), *David's Formidable Speech on Europe* (Deutsches Theater Berlin 2013-Βερολίνο, Kunstfestspiele Herrenhausen-Αννόβερο), *Γιοι και κόρες*, μια παράσταση για την αναζήτηση της ευτυχίας (*Spazio Teatro NOHMA*-Μιλάνο, *Sarajevo Winter Festival* Σαράγεβο, *CSS Teatro Stabile*-Ούντιν), *Αουσπας ή η αγριάδα*, της Λένας Κίτσοπούλου (*Theater Tri-bühne*-Στουτγάρδη, *Piccolo Teatro*-

Λαυρεωτική γη

Το Σάββατο 4 Απριλίου 2015, το **πο.κ.ε.α.ε.π.** πραγματοποίησε, στα πλαίσια μιας μονοήμερης εκδρομής, ένα «ταξίδι» 5.000 ετών στο χρόνο, σ' ένα τόπο, όπου γράφτηκε μια συναρπαστική ιστορία ανθρώπινου μόχθου και πολιτισμού. Επισκεφτήκαμε το Αρχαίο Θορικό, μοναδικό παγκοσμίως αρχαίο μεταλλευτικό κέντρο, που συνδύαζε την οικονομική, θρησκευτική και καλλιτεχνική έκφραση της ζωής και ξεναγηθήκαμε από τον αρχιτέκτονα και ιστορικό τέχνης, Κ. Καζαμιάκη, σε αρχαίους οικισμούς και μεταλλευτικά έργα, όπως επίσης και στο Αρχαίο Θέατρο του Θορικού.

Στη συνέχεια, κάνοντας ένα μεγάλο άλμα στο χρόνο, επισκεφτήκαμε το Τεχνολογικό και Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου, όπου και ξεναγηθήκαμε από τον Διευθυντή του κ. Ασημάκη Χαδουμέλλη. Πρόκειται για το συγκρότημα της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου, που σήμερα, 130 χρόνια μετά, αποτελεί ένα μοναδικό μνημείο βιομηχανικής αρχαιολογίας και αρχιτεκτονικής, τόσο από την άποψη κλίμακας όσο και λόγω του γεγονότος ότι διασώζεται σχεδόν το σύνολο του κτιριακού δυναμικού από την ίδρυσή του, καθώς και μεγάλο μέρος του μηχανολογικού εξοπλισμού του.

Το «ταξίδι» μας συνεχίστηκε στη σύγχρονη πόλη του Λαυρίου και ολοκληρώθηκε αργά το απόγευμα σε μια από τις αναμφίβολα ωραιότερες περιοχές της Ελλάδας, το ακρωτήριο του Σουνίου, για να θαυμάσουμε το δωρικό ναό του Ποσειδώνου. Εκεί, πάνω στο βράχο, αφήνοντας τα μάτια να χαίρονται από τη μοναδική θέα των νησιών και του πελάγους, ο επισκέπτης δεν μπορεί παρά να συνειδητοποιήσει ότι η πλούσια ανθρώπινη δραστηριότητα και η μακραίωνη ιστορία της Λαυρεωτικής γης έχουν αφήσει πίσω τους δυνατά ίχνη και είναι πρόκληση για μας, τους σύγχρονους Έλληνες, να διατηρήσουμε το χώρο αυτό ως τόπο ιστορικής-περιβαλλοντικής μνήμης, εκπαίδευσης αλλά και αναψυχής.

Η υπεύθυνη της εκδήλωσης: **Ελένη Στασινοπούλου**

Αρχαίο Θορικό-Τεχνολογικό & Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου-Λαύριο - Σούνιο

Το Θορικό

Ο Θορικός (σημερινό Βελατούρι) είναι ένας από τους αρχαιότερους οικισμούς της Αττικής και μια από τις δώδεκα πόλεις που συνοικίστηκαν από τον Θησέα. Ακμαίο κέντρο επεξεργασίας μετάλλων κατά τον 5^ο και 4^ο αιώνα π.Χ., λόγω της επίκαιρης θέσης του (βρισκόταν κοντά στα μεταλλεία του Λαυρίου και το αρχαίο λιμάνι του Λαυρίου, απ' όπου ξεκινούσε τμήμα του στόλου από τις τριήρεις των Αθηναίων, με σκοπό το εμπόριο, τη μεταφορά των θησαυρών της γης σε συμμαχικά λιμάνια, τις πολεμικές αποστολές, αλλά και τις μεταφορές πολιτών από όλη την επικράτεια), απέκτησε μεγάλη εμπορική σημασία. Πρόκειται για ένα τοπίο απaráμιλλης φυσικής ομορφιάς, με τεράστια πολιτιστική και αρχαιολογική αξία. Από τον οικισμό σώζονται το θέατρο, ιδιαίτερα σημαντικό για την ιστορία του αρχαίου θεάτρου, λόγω του ιδιόμορφου σχήματός του, τμήματα του οικισμού και των βιομηχανικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας μετάλλων, ένας τετράγωνος πύργος του 4^{ου} αιώνα π.Χ., τα νεκροταφεία και το ιερό της Δήμητρας και Κόρης.

Το θέατρο του Θορικού

Είναι ένα από τα αρχαιότερα στον κόσμο (6^{ος} αιώνας π.Χ.) και η ιδιαιτερότητα του βρίσκεται στο ιδιόμορφο ελλειψοειδές σχήμα του, σε αντίθεση με την ημικυκλική κατασκευή των νεότερων σε χρονολογία θεάτρων. Ήταν το επίκεντρο του αρχαίου Δήμου Θορικού, που ανήκε στην πόλη-κράτος των Αθηνών και χρησιμοποιείτο, όχι μόνο για παραστάσεις, αλλά και για τις συνεδριάσεις των πολιτών του Δήμου. Η χωρητικότητά του ανέρχεται στους 4.000 θεατές. Στο χώρο του θεάτρου, υπήρχε μικρός ναός του Θεού Διονύσου και δωμάτια για τη διαμονή των ηθοποιών.

Ο Ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο

Στο υψηλότερο σημείο του ακρωτηρίου του Σουνίου, βρίσκεται σήμερα το ιερό του Ποσειδώνα. Οι Αθηναίοι άρχιζαν να χτίζουν δωρικό περίπτερο ναό στις αρχές του 5^{ου} π.Χ. αιώνα. Ο ναός όμως δεν ολοκληρώθηκε, γιατί καταστράφηκε από τους Πέρσες το 480 π.Χ. Οι Αθηναίοι δραστηριοποιήθηκαν ξανά για την ανέγερση ενός νέου ναού επί των χρόνων του Περικλή. Η κατασκευή του νέου ναού χρονολογείται μεταξύ των ετών 444-440 π.Χ., όταν η πόλη βρισκόταν κυριολεκτικά στο απόγειο της ακμής της. Ο νέος ναός ήταν περίπτερος με δύο κίονες μεταξύ παραστάδων σε πρόδομο και οπισθόδομο, και κατασκευασμένος εξ ολοκλήρου από λευκό μάρμαρο. Το μνημείο του θεού της θάλασσας είναι ακόμα γνωστό στους ναυτικούς ως «Καβοκοιλώνες», ενώ ενέπνευσε περιηγητές, λογοτέχνες του ρομαντισμού και ποιητές. Η απίστευτη θέα προς το αρχιπέλαγος και τα μαγευτικά ηλιοβασιλέματα το καθιστούν αναμφίβοτα μοναδικό μνημείο.

Το μεταλλευτικό Λαύριο του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα

Το Λαύριο υπήρξε ο πρώτος εργατικός οικισμός που οικοδομήθηκε απ' αρχής στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, κατά το πρότυπο μιας «company town». Η ίδρυσή του και η εκμετάλλευση του πλούσιου υπεδάφους του συνδέονται άμεσα με την προσπάθεια του νέου ελληνικού κράτους του 19^{ου} αιώνα να αναπτύξει τις πλουτοπαραγωγικές του πηγές και τη βιομηχανία του.

Το 1860 επισκέφθηκε τη Λαυρεωτική ο νεαρός μεταλλειολόγος Α. Κορδέλλας κι έπεισε τον Ιταλό μεταλλειολόγο J.B. Serpieri για την αξιοποίηση των αρχαίων σκωριών. Ίδρυσε το 1864 στη θέση «Εργαστηριάκια» την Ιταλογαλλική Εταιρεία «Hilarion Roux et Cie», η οποία ανέλαβε την εκμετάλλευση των αρχαίων σκωριών και την εξαγωγή αργυρούχου μολύβδου.

Δημιουργήθηκαν πλήρες εργοστάσιο με 18 καμίνους, μικρά μεταλλοπλύσια, μηχανουργείο και σιδηρόδρομος. Πρόκειται για τη σημαντικότερη βιομηχανία στην Ελλάδα εκείνη την εποχή. Το 1867 απασχολούσε 1.200 εργάτες, τεράστιο αριθμό για τα μέγεθ της απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο.

Το 1869 η εταιρεία ήρθε σε σύγκρουση με το ελληνικό κράτος -έχει μείνει στην ιστορία ως «Λαυρεωτικό Ζήτημα»- για τη διεκδίκηση των αρχαίων μεταλλευτικών καταλοίπων, γνωστών ως «εκβολάδες». Οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν το 1873 στη δημιουργία δύο εταιρειών: την «Εταιρεία των Μεταλλουργιών του Λαυρίου» και τη Γαλλοελληνική Εταιρεία «Μεταλλεία Καμάριζας». Λίγα χρόνια αργότερα, το 1876, ιδρύθηκε από τον Serpieri η «Compagnie Française des Mines du Laurium» (Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου), εργοστάσιο, που διαδέχθηκε τα «Μεταλλεία Καμάριζας» και κατασκευάστηκε στη θέση «Κυπριανός».

Το Λαύριο από εργατικός συνοικισμός έχει πλέον μεταβληθεί σε πόλη 10.000 κατοίκων. Οι δύο εταιρείες του Λαυρίου ήταν υπεύθυνες για τη λειτουργία της πόλης. Οι κατοικίες και τα καταστήματα ανήκαν στην ιδιοκτησία τους, αυτές φρόντιζαν για την υγειονομική περίθαλψη με νοσοκομεία και φαρμακεία. Οι ίδιες κατασκεύαζαν τα σχολεία, τις εκκλησίες, τις θιμνικές εγκαταστάσεις.

Η ζωή της πόλης του Λαυρίου είναι στενά συνδεδεμένη με τις βιομηχανίες της περιοχής, και, όπως είναι φυσικό, ακολούθησε την πορεία τους. Η πρώτη σοβαρή κρίση ήλθε στις δεκαετίες 1880 και 1890, με την πτώση της τιμής του μολύβδου. Το καθοριστικό όμως πλήγμα ήλθε με τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 1930 η Ελληνική Εταιρεία εκποίησε τις εγκαταστάσεις της. Προς τα τέλη της δεκαετίας του 1920, ο πληθυσμός του Δήμου Λαυρεωτικής μειώθηκε κατά 50%. Με την εγκατάσταση των προσφύγων, μετά τον πόλεμο στη Μικρά Ασία το 1922, αναζωογονήθηκε ο πληθυσμός της πόλης. Από τα μέσα κυρίως της δεκαετίας του 1950 άρχισε μια καινούρια περίοδος για το Λαύριο, που διήρκεσε τις επόμενες δεκαετίες και χαρακτηρίστηκε από την ανάπτυξη νέων βιομηχανικών κλάδων. Μετά το 1980, το Λαύριο αντιμετώπισε ένα νέο κύκλο κρίσης, ως συνέπεια της αποβιομηχάνισης σε όλη την Ελλάδα. Δεκάδες μονάδες διέκοψαν τη λειτουργία τους και περισσότερο από 20% του πληθυσμού εγκατέλειψε την πόλη, λόγω ανεργίας. Το 1994 το εργοστάσιο της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου στον «Κυπριανό» αγοράστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού, κηρύχθηκε διατηρητέο μνημείο και παραχωρήθηκε στο Ε.Μ.Π., το οποίο δημιούργησε εκεί το Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου.

γνωρίζετε ότι...

• **Η ονομασία της περιοχής** προέρχεται μάλλον από την αρχαία λέξη «**λαύρα**», που σημαίνει «διάδρομος», «ρύμη» (δηλαδή στενός δρόμος) αλλά και «φλόγα», δηλαδή «τόπος γεμάτος στοές» ή «τόπος όπου καίνε φωτιές». Όπως και να έχει, το θέμα, η πόλη του σημερινού Λαυρίου ονομαζόταν, πριν το 1000 π.Χ. **Θορικό**, ενώ κατά το Μεσαίωνα, ήταν γνωστό με το όνομα «**Εργαστήρι**» και, τουλάχιστον μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, «**Εργαστήρια**» ή «**Πόρτο Εργαστηράκια**», και αργότερα πήρε το σημερινό της όνομα.

• Η περιοχή της **Λαυρεωτικής** έχει χαρακτηριστεί με νομοθετήματα **εθνικός δρυμός, αρχαιολογικός χώρος, ιστορικός τόπος και τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους**.

• «**Λαυρεωτικές γλαύκες**»: Με το όνομα αυτό ήταν γνωστά στην αρχαιότητα τα αθηναϊκά τετράδραχμα που έφεραν την κεφαλή της Αθηνάς και τη γλαύκα. Τα νομίσματα αυτά, χάρη στην καθαρότητα του λαυρεωτικού αργύρου, από τον οποίο ήταν καμωμένα, είχαν σταθερή αγοραστική αξία και εθεωρούντο στην αρχαιότητα από τα πιο ισχυρά διεθνή νομίσματα.

• **Από το ασήμι του Λαυρίου κατασκευάστηκαν οι 200 τριήρεις** -σύμφωνα με την διορατική πρόταση του Θεμιστοκλή- με τις οποίες οι Αθηναίοι, μαζί με τους υπόλοιπους Έλληνες, συνέτριψαν τον Περσικό στόλο στη Σαλαμίνα το 480 π.Χ.

• Σύμφωνα με αναφορά του Παύλου Σιληντιάρχου, **ασήμι από το Λαύριο χρησιμοποιήθηκε στην Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης**.

• Η εταιρεία του **Serpieri** εισήγαγε για πρώτη φορά την **πληρωμή σε εταιρικό νόμισμα**, που είχε αντίκρισμα μόνο σε μαγαζιά της εταιρείας στην ευρύτερη περιοχή, με αποτέλεσμα και τα λίγα αυτά χρήματα που έδινε στους εργαζομένους να επιστρέφουν πάλι σε αυτή.

• Ο **Ιταλός J. Serpieri** ήταν γνωστός για τη σκληρότητά του απέναντι στους μεταλλωρύχους. Οι διάδοχοί του ανάγκασαν τους φτωχούς εργάτες να φτιάξουν ένα άγαλμα (με δικά τους έξοδα ή με έξοδα του δημοσίου) στο

αφεντικό τους. Οι μεταλλωρύχοι ζήτησαν, στα κρυφά, τη βοήθεια του ποιητή Σουρή κι εκείνος τους έγραψε ένα ποίημα για να το σκαλίσουν στη βάση του αγάλματος. Για το αν χαράχτηκε στη βάση του αγάλματος, αμφισβητείται. Το σίγουρο είναι ότι ο Σουρής το δημοσίευσε, καυτηριάζοντας την υποκρισία της εποχής του.

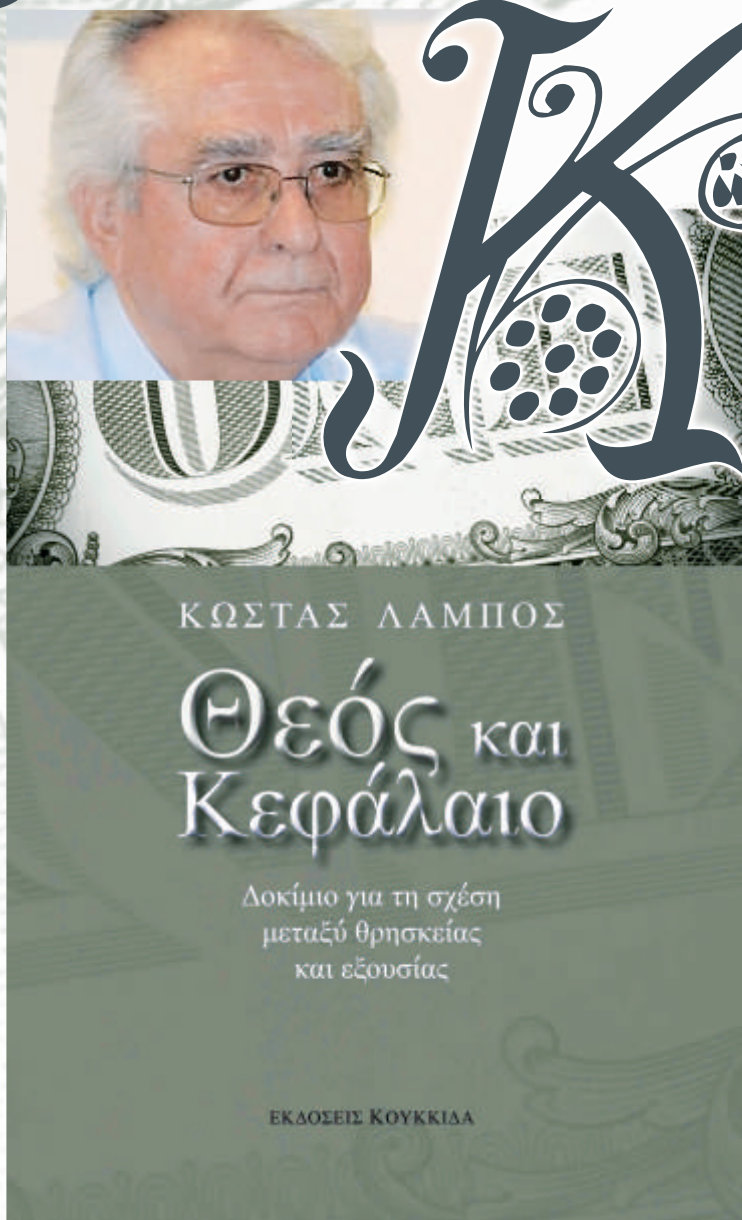
*Τι μας θωρείς ακίνητος
και δεν μας κατουράς
αφού και ανδριάντα
σε αξίωσε η Ελλάς...*

• **Το Λαύριο ήταν η πρώτη Ελληνική πόλη που χρησιμοποίησε τηλέφωνο (1882) και η πρώτη που ηλεκτροφωτίστηκε** με λάμπες βολταϊκού τόξου (1887).

• Για την εξυπηρέτηση των εργασιών των δύο μεταλλευτικών εταιρειών, κατασκευάστηκαν στο Λαύριο **3 διαφορετικά σιδηροδρομικά δίκτυα** (σιδηρόδρομοι Αττικής και τα δίκτυα των δύο εταιρειών). Όλα αυτά μαζί, κατά τόπους, συνδέονταν με ενωτικές γραμμές. Η πολυπλοκότητα των σιδηροδρομικών γραμμών και των ποικίλης χρήσεως δικτύων, μέσα σε μια και μόνο κωμόπολη, αποτελούσε μοναδικό φαινόμενο.

• Ως «**Λαυρεωτικό Ζήτημα**» ή «**Λαυρεωτικά**» περιγράφεται η νομική διαφορά μεταξύ της Γαλλοϊταλικής Εταιρείας «Roux - Serpieri - Fressynet CIE» με το ελληνικό δημόσιο σχετικά με την έκταση της εκμετάλλευσης των μεταλλείων του Λαυρίου, διαφορά, η οποία απασχόλησε την κοινή γνώμη την περίοδο 1869-1875 και οδήγησε σε χρηματιστηριακό σκάνδαλο, με την πώληση μετοχών της εταιρείας στο ευρύ κοινό, σε τιμή δυσανάλογα υψηλή σε σχέση με την πραγματική τους αξία. Απότοκος της τελευταίας εξέλιξης ήταν η οικονομική καταστροφή χιλιάδων οικογενειών που επέλεξαν, βασισμένες στη φημολογία της εποχής, να αγοράσουν μετοχές των μεταλλείων: πρόκειται για το πρώτο χρηματιστηριακό σκάνδαλο στην ελληνική ιστορία.

• Το τραγούδι «**Ποιός είναι απόψε ο τυχερός στο Λαύριο γίνεται χορός...**», του αγαπημένου Μ. Χατζιδάκι (σε ποίηση Ν. Γκάτσου), αναφέρεται στο Λαύριο, γιατί εκεί δινόταν ο πιο σημαντικός προπολεμικός χορός της κοσμικής Αθήνα, μετά βέβαια από το χορό των Ανακτόρων και της σχολής Ευελπίδων.

Κώστας Λάμπος

Ένας ακαταπρόνητος εργάτης του πνεύματος

στρατηγικός σχεδιασμός, συνεταιρισμοί), ενώ το 1984 εντάσσεται στο δυναμικό της Διεύθυνσης Μελετών της ΑΤΕ. Αρθρογραφεί στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο και σε κλαδικά περιοδικά, συμμετέχει σε Συνέδρια, διδάσκει στην ΑΒΣΘ (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και στο ΤΕΙ Αθήνας.

Στην Αγροτική Τράπεζα υπηρετεί σε διάφορες κεντρικές Διευθύνσεις, χρηματίζει Διευθύνων Σύμβουλος της Αγροτικής Ζωής, Διευθυντής του Υποκαταστήματος Φραγκφούρτης και Διευθυντής της Διεύθυνσης Υποστήριξης Δικτύου μέχρι το 2003. Όντας στην ΑΤΕ, εκδίδει πληθώρα μονογραφιών και μελετών, μεταξύ των οποίων αξίζει να αναφέρουμε τις:

- «**Συνεταιρισμοί και Ανάπτυξη**», εκδ. Κοχλίας, Αθήνα 1986, εκδ. Ηλίανθος, Αθήνα 1996 & εκδ. ΤΥΠΩΘΗΤΩ-ΔΑΡΔΑΝΟΣ, Αθήνα 1999
- «**Από την κρίση στην υπέρβαση του Ελληνικού Περιφερειακού Καπιταλισμού**», εκδ. ΑΙΧΜΗ, Αθήνα 1988
- «**Συντεταγμένες Εθνικής Αγροτικής Ανασυγκρότησης. Δοκίμια για μια Νέα Αγροτική Πολιτική**», εκδ. ΗΛΙΑΝΘΟΣ, Αθήνα 1991
- «**Η Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου και οι εκθροί της ανάπτυξης**», Αθήνα 1992 και 1993
- «**Εισαγωγή στον Οικονομικό Προγραμματισμό**», εκδ. ΗΛΙΑΝΘΟΣ, Αθήνα 1996.

Μετά τη συνταξιοδότησή του από την ΑΤΕ, το 2004, βρίσκει το χρόνο και νιώθει ελεύθερος να αναπτύξει και να εκφράσει τις γενικότερες φιλοσοφικές αντιλήψεις του για την ανθρώπινη κοινωνία, τη ζωή και τον άνθρωπο. Εργάζεται ακατάπαυστα και εκδίδει τέσσερα σημαντικά έργα που αντιμάχονται με συνέπεια και επιστημονική πληρότητα τις επικρατούσες σήμερα «συστημικές» κοινωνικές και οικονομικές ιδέες ενώ, παράλληλα, αναπτύσσουν ως αντίβαρο και εναλλακτική λύση την Πρόταση για μια Αμεσοδημοκρατική, Αταξική, Αυτοδιαχειριζόμενη και Ουμανιστική Κοινωνία.

Το 2009, εκδίδεται το «**Αμερικανισμός και Παγκοσμιοποίηση. Οικονομία του Φόβου και της Παρακμής**» (εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ), όπου η παγκοσμιοποίηση και η κυριαρχία του αμερικανικού τρόπου ζωής και πολιτισμικές θεώρησης εξετάζονται υπό το πρίσμα της πολιτικής του Φόβου που ενσταλάζεται στις ψυχές των ανθρώπων με κάθε πρόσφορο μέσο και κυρίως με τη χρήση των ΜΜΕ.

Το 2012, βγαίνει από το Θεσσαλονικικό εκδοτικό οίκο ΝΗΣΙΔΕΣ το «**Άμεση Δημοκρατία και Αταξική Κοινωνία. Η Μεγάλη Πορεία της Ανθρωπότητας προς την Κοινωνική Ισότητα και τον Ουμανισμό**» που είναι ένα συναρπαστικό οδοιπορικό στις αναρίθμητες προσπάθειες της ανθρωπότητας να ξαναβρεί το χαμένο χρόνο, τις χαμένες αξίες και ελπίδες, να ξαναφτιάξει μια κοινωνία ισότητας, ειρήνης, ευτυχίας και ανθρωπισμού.

Το 2013, κυκλοφορεί από τον ίδιο εκδότη το «**Ποιός φοβάται το υδρογόνο: Η επανάσταση του υδρογόνου, η ελεύθερη ενέργεια και η απελευθέρωση της ανθρωπότητας από τα ορυκτά καύσιμα και την καπιταλιστική βαρβαρότητα**», όπου αναδεικνύεται η εναλλακτική λύση της χρήσης του υδρογόνου απέναντι στα παραδοσιακά ορυκτά καύσιμα, η οποία μπορεί να ανοίξει «νέους ορίζοντες για την οικονομική-κοινωνική απελευθέρωση της ανθρωπότητας από το απάνθρωπο και καταστροφικό κεφαλαιοκρατικό σύστημα».

Τέλος, το 2015, κυκλοφορεί από τις εκδόσεις ΚΟΥΚΙΔΑ το έργο «**Θεός και Κεφάλαιο: Δοκίμιο για τη σχέση μεταξύ θρησκείας και εξουσίας**», όπου εξετάζεται και σπληνιεύεται ο ρόλος της θρησκείας ως στηρίγματος των καταπιεστικών και εξουσιαστικών συστημάτων από συστάσεως της

Δεν ξέρω πόσοι από εσάς που θα διαβάσετε αυτό το κείμενο γνωρίζετε ή θυμόσαστε τον Κώστα Λάμπο, αλλά νομίζω ότι αξίζει τον κόπο να μάθετε για ένα σημαντικό άνθρωπο που, μεταξύ άλλων, τίμησε για αρκετά χρόνια με την παρουσία του και την Αγροτική Τράπεζα.

Ο Κώστας Λάμπος γεννήθηκε στη Γαβαθού της Αιτωλοακαρνανίας το 1939 από φτωχή αγροτική οικογένεια και σπούδασε μετερχόμενος διάφορα επαγγέλματα, προκειμένου να εξασφαλίσει τα έξοδά του. Οι δύσκολες συνθήκες της ζωής τον ωρίμασαν γρήγορα πνευματικά και τον συνειδητοποίησαν κοινωνικά.

Έφυγε για πανεπιστημιακές σπουδές στη Γερμανία, όπου και αναγορεύτηκε Διδάκτωρ της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Freie Universität Berlin (Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου). Η διδακτορική του διατριβή, με τίτλο «**Εξάρτηση, προχωρημένη υπανάπτυξη και αγροτική οικονομία της Ελλάδας. Μια συμβολή στη μελέτη του (ελληνικού) περιφερειακού καπιταλισμού και των εναλλακτικών στρατηγικών ανάπτυξης**», εκδόθηκε στην Ελλάδα από τις εκδόσεις ΑΙΧΜΗ το 1983.

Από νωρίς, ενώ ήταν ακόμα φοιτητής, άρχισε να εκφράζει τις απόψεις του για τα επίκαιρα και τα φλέγοντα ζητήματα της μεταπολιτευτικής εποχής (μεταναστευτικό, παιδεία, αγροτική οικονομία). Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, μετά τις σπουδές του, συνέχισε τις δημόσιες παρεμβάσεις του με έμφαση στα προβλήματα της Ελληνικής Αγροτικής οικονομίας (ανάπτυξη,

λίγα λόγια για τον

Κώστα Λάμπο

Είναι Διδάκτωρ της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του FREIE UNIVERSITÄT BERLIN.

Δίδαξε:

- Ιστορία Οικονομικών Θεωριών και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης, στην ΑΒΣΘ (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας)
- Κράτος και αναπτυξιακή εμπειρία της Ελλάδας και Τεχνολογία και Εργασιακές σχέσεις, στην ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
- Οικονομικό Προγραμματισμό και Συνεταιριστική Οικονομία στο ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ
- Ήταν στέλεχος της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδας από το 1984 μέχρι το 2004.

Δημοσιεύσεις: Βιβλία, μελέτες και άρθρα, στα ελληνικά και σε αρκετές ξένες γλώσσες.

Κυριότερα έργα του είναι:

- (1) Unterentwicklung, Akkumulationskanäle und Kapitalbildungsmöglichkeiten in den unterentwickelten Agrarländern, FUBerlin, Oktober 1974. (2) Ιμπεριαλισμός και Υπανάπτυξη, Βερολίνο 1975. (3) Μετανάστευση. Ευλογία ή Κατάρα;, Βερολίνο 1978. (4) Abhängigkeit und fortgeschrittene Unterentwicklung dargestellt am Beispiel der Landwirtschaft Griechenlands: Ein Beitrag zum Studium des (griechischen) Peripheren Kapitalismus und der alternativen Entwicklungsstrategien, R. G. Fischer Verlag, F/M 1981. (5) Εξάρτηση, προχωρημένη υπανάπτυξη και αγροτική οικονομία της Ελλάδας. Μια συμβολή στη μελέτη του (ελληνικού) περιφερειακού καπιταλισμού και των εναλλακτικών στρατηγικών ανάπτυξης, Αιχμή, Αθήνα 1983. (6) Συνεταιρισμοί και Ανάπτυξη, εκδόσεις Κοχλίας, Αθήνα 1986, εκδόσεις Ηλιάνθος, Αθήνα 1996 και εκδόσεις Τυπωθήτω-Δαρδανός, Αθήνα 1999. (7) Από την κρίση στην υπέρβαση του Ελληνικού Περιφερειακού Καπιταλισμού, Αιχμή, Αθήνα 1988. (8) Συντεταγμένες Εθνικής Αγροτικής Ανασυγκρότησης. Δοκίμια για μια Νέα Αγροτική Πολιτική, εκδόσεις Ηλιάνθος, Αθήνα 1991. (9) Η Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου και οι εχθροί της ανάπτυξης, Αθήνα 1992 και 1993. (10) Εισαγωγή στον Οικονομικό Προγραμματισμό, εκδόσεις Ηλιάνθος, Αθήνα 1996. (11) Αμερικανισμός και Παγκοσμιοποίηση. Οικονομία του Φόβου και της Παρακμής, ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ, Αθήνα 2009. (12) Εικόνες ζωής-Σελίδες ιστορίας, Αθήνα 2012. (13) Άμεση Δημοκρατία και Αταξική Κοινωνία. Η Μεγάλη Πορεία της Ανθρωπότητας προς την Κοινωνική Ισότητα και τον Ουμανισμό, ΝΗΣΙΔΕΣ, Θεσσαλονίκη 2012. (14) Ποιός φοβάται το υδρογόνο; (Η επανάσταση του υδρογόνου, η ελεύθερη ενέργεια και η απελευθέρωση της ανθρωπότητας από τα ορυκτά καύσιμα και την καπιταλιστική βαρβαρότητα), ΝΗΣΙΔΕΣ, Θεσσαλονίκη 2013. (15) Η άμεση Δημοκρατία στον 21° αιώνα. Αναζητώντας την ουσία πέρα από ιδεολογίες και μύθους. (Επιμέλεια και συμμετοχή), ΝΗΣΙΔΕΣ, Θεσσαλονίκη 2013. (16) Θεός και Κεφάλαιο. Δοκίμιο για τη σχέση μεταξύ θρησκείας και εξουσίας, ΚΟΥΚΚΙΔΑ, Αθήνα 2015.

Μετάφραση: Α. Σ. Νηλ, Θεωρία και πράξη της αντι-αυταρχικής εκπαίδευσης, ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗΣ, Αθήνα 1972.

Έχει πάρει μέρος:

- Σε δεκάδες επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Έχει δώσει εκατοντάδες διαλέξεις για θέματα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης, Αγροτικής Οικονομίας και Συνεταιρισμών.
- Περισσότερα στο: <http://www.infonewhumanism.blogspot.com>

ανθρώπινες κοινωνίας. Κατά τον συγγραφέα «Οι θρησκείες, ως εξουσιαστικές ιδεολογίες, διέσπασαν τις κοινωνίες, έσπειραν διχόνοιες, αιματοκύλισαν και συνεχίζουν να αιματοκυλούν την ανθρωπότητα, για λογαριασμό των οργανωμένων εξουσιαστικών συμμοριών που εκμεταλλεύονται οικονομικά, πνευματικά, κοινωνικά και πολιτικά τους λαούς και προσπαθούν να επιβάλλουν την ηγεμονία τους πάνω στην ανθρωπότητα». Το βιβλίο «απευθύνεται σε θρησκοϋμένους και μη που αγωνιούν και αγωνίζονται για ένα καλύτερο κόσμο, για ένα κόσμο χωρίς αφεντικά και δούλους. Για τον κόσμο της κοινωνικής ισότητας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ευημερίας και της ειρήνης».

Ο Κώστας Λάμπος, με τα τελευταία του εντυπωσιακά σε όγκο και τεκμηρίωση πονήματα, παρεμβαίνει αποφασιστικά στο κοινωνικό και πολιτικό «γίγνεσθαι» της χώρας, σε μια περίοδο που ο ελληνικός λαός βρίσκεται κυριολεκτικά σε ένα σταυροδρόμι πολιτικών επιλογών κρίσιμης σημασίας για την ιστορική του πορεία. Τα εναλλακτικά ερωτήματα μοιάζουν αμείλικτα: Πού πάει ο κόσμος; Μέσα ή έξω από το ευρώ; Μέσα ή έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση; Με το μνημόνιο ή χωρίς αυτό; Μακροχρόνια λιτότητα ή χρεοκοπία με ελπίδες; Τι συμβαίνει με το Περιβάλλον; Πόσο θα αντέξει ακόμα ο πλανήτης; Να κάνουμε υπομονή ή να ξεσηκωθούμε; Καπιταλισμός ή σοσιαλισμός;

Ο λαός μοιάζει αναποφάσιτος, διστακτικός, με το ένα πόδι εδώ και το άλλο εκεί. Οι συζητήσεις δίνουν και παίρνουν και μαζί με τις συζητήσεις πληθαίνουν και οι εκδόσεις. Επιστημόνων, πολιτικών, δημοσιολόγων, δημοσιογράφων. Οι απόψεις πολλές και αντικρουόμενες. Και το αναγνωστικό κοινό σε σύγχυση και παραζάλη.

Ο Κώστας Λάμπος έχει μια ξεκάθαρη θέση. Ο καπιταλισμός της βαρβαρότητας που γεννά αυτές τις καταστάσεις στην Ελλάδα και στον υπόλοιπο κόσμο πρέπει να πεταχτεί στο χρονοντούλαπο της Ιστορίας. Αυτό είναι αδήριτη ανάγκη, γιατί αλλιώς θα μας καταστρέψει όλους. Τι όμως θα μπει στη θέση του;

Ο Κώστας Λάμπος ευαγγελίζεται μια κοινωνία αταξική, αυτοδιαχειριζόμενη που θα λειτουργεί με Άμεση Δημοκρατία. Μια κοινωνία ανθρωπισμού, ισότητας και κοινοκτημοσύνης. Μια κοινωνία χωρίς ατομική ιδιοκτησία, χωρίς μισθωτή εργασία, χωρίς κεφάλαιο. Άρα, χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Μια κοινωνία πραγματικά ουμανιστική, όπου οι δημιουργικές ικανότητες των ανθρώπων θα μπορούν να αναπτύσσονται απρόσκοπτα και απεριόριστα, αφού οι άνθρωποι θα είναι απαλλαγμένοι από τα δεσμά της δουλείας που έχει καταντήσει να είναι η δουλειά.

Όπως λέει ο ίδιος, στόχος των ανθρώπων πρέπει να είναι η «...οικοδόμηση ενός οικονομικού συστήματος που θα λειτουργεί με βάση την αντίληψη του ποιοτικού κοινωνικού πλούτου, της ισοκατανομής και της καθολικής

ευημερίας του πληθυσμού του πλανήτη, αλλά και στη βάση της αντίληψης της αρμονίας της κοινωνίας με τη Φύση. Μόνο στο πλαίσιο μιας τέτοιας κοινωνικής αλλαγής και ως αποτέλεσμα της ουμανιστικής επανάστασης που καταργεί την ατομική ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής και όλες τις εξουσιαστικές δομές και θα μετράει την παραγωγική δραστηριότητα σε βαθμούς ευημερίας και αρμονίας, συνεργασίας και ευτυχίας, μπορεί να εξανθρωπιστεί η εργασία, με την έννοια να πάψει να υπάρχει ως εξαναγκασμός και ως εμπόρευμα και να εκφραστεί ως ελεύθερη ανθρωπιά - δημιουργία. Ένα τέτοιο οικονομικό σύστημα θα μετασχηματίσει ολόκληρη την αρχιτεκτονική της κοινωνίας προς την κατεύθυνση μιας κοινωνίας χωρίς θεσμική και δομική βία, χωρίς ανισότητες και διακρίσεις, χωρίς εξουσιαστές και εξουσιαζόμενους, προς μια κοινωνία της ισότητας, της Άμεσης Δημοκρατίας και της ελεύθερης ανθρωπιάς, πάνω στην οποία μπορεί να οικοδομηθεί μια κοινωνία της ανθρωπιάς, ένας νέος οικουμενικός ανθρωπισμός».

Το παραπάνω απόσπασμα περιγράφει με έναν οραματικό τρόπο τον ιδανικό κόσμο του Κώστα Λάμπου. Αυτό τον κόσμο μάς προτρέπει να φτιάξουμε, γι' αυτόν τον κόσμο μάς λέει να αγωνιστούμε.

Περιγράφεται με τον τρόπο αυτό μια νέα αυτοπία; Ένας ιδεατός, ονειρικός και συνάμα ανέφικτος κόσμος ή μια ρεαλιστική εφικτή κοινωνική οργάνωση; Ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης, ο σκεπτόμενος άνθρωπος θα πρέπει να απαντήσει μόνος του στο ερώτημα αυτό, ανατρέχοντας και μελετώντας τα έργα του. Και αυτό δεν θα είναι ένα εύκολο εγχείρημα. Ο αναγνώστης θα έρθει αντιμέτωπος με έναν συγγραφέα που δεν «μασάει» τα λόγια του. Δεν «στρογγυλεύει» τα πράγματα για να γίνει αρεστός. Δεν εξωραίζει τον κόσμο για να καθησυχάσει τους φόβους των αναγνωστών. Χρησιμοποιεί τη γλώσσα της επιστημονικής αλήθειας και των ιστορικών παραδειγμάτων για να προκαλέσει σοκ στον αναγνώστη, να τον ταρακουνήσει από τον πνευματικό λήθαργο, να τον προτρέπει σε εγρήγορση και επαγρύπνηση, να τον κάνει συμμετοχο στον αγώνα για μια καλύτερη κοινωνία.

Ο Κώστας Λάμπος είναι ένας αγωνιστής ο ίδιος της ζωής και του πνεύματος. Αντιμάχεται τον εφθυσισμό, το «βόλεμα», την ιδιώτευση. Κάνει τις γνώσεις του όπλο και σημαία και μας καλεί, όχι να τον ακολουθήσουμε σαν οπαδοί «τυφλοί και άβουλοι αντάμα», αλλά να ανοίξουμε τους ορίζοντες της σκέψης μας, να γνωρίσουμε την πραγματικότητα, να αναζητήσουμε τις αιτίες, να καταλάβουμε πώς κινείται ο κόσμος γύρω μας και να αποφασίσουμε **ΕΜΕΙΣ** για τη στάση μας απέναντι στα μεγάλα προβλήματα της ζωής μας, του τόπου μας και της ανθρωπότητας.

Όποιος επιλέξει να τον γνωρίσει μέσα από τα έργα του, θα βγει σίγουρα κερδισμένος.

Γιάννης Καζάκος

Επ' ευκαιρία της συμπλήρωσης τριών ετών από τη μοιραία ημέρα, που ακούσαμε όλοι εμβρόντητοι τη διάσπαση της Αγροτικής Τράπεζας και τη θέση της σε ειδική εκκαθάριση, ας ζήσουμε ξανά για λίγο μέσα τns, περπατώντας στα μονοπάτια ενός σύντομου οδοιπορικού.

Στις 27 Ιουνίου 1929, ιδρύεται η Αγροτική Τράπεζα ως κοινωφελής οργανισμός, δηλαδή χωρίς μετόχους και χωρίς κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο 4432 του 1929, όπως στη συνέχεια συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε, κύριος σκοπός ήταν η άσκηση αγροτικής πίστης σε όλες τις μορφές, η ενίσχυση της συνεταιριστικής οργάνωσης και η βελτίωση των όρων διεξαγωγής των πάσης φύσεως αγροτικών συναλλαγών στην ελληνική επικράτεια. Παράλληλα, η Αγροτική Τράπεζα θα αποτελούσε τον κύριο συνεργάτη του κράτους στην άσκηση της αγροτικής πολιτικής και στην ανάπτυξη της εθνικής παραγωγής.

Στα 83 χρόνια διαδρομής της, επιτέλεσε πλήρως τον ιδρυτικό της σκοπό, συμβάλλοντας καθοριστικά στη γεωργική παραγωγή και στην ελληνική αγροτική οικονομία, ειδικότερα στην ανάπτυξη συνεταιρισμών, αλλά και των βιομηχανιών του κλάδου. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε και στη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών και ελληνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, ιδιαίτερος κατά τη δεκαετία του '80.

Φωτογραφία επάνω: Ανάγλυφα και βιτρώ πάνω από το τόξο της εξωτερικής εισόδου της Αγροτικής Τράπεζας.

Φωτογραφία κάτω: Το αρχοντικό Σερπιέρη, όπου στεγαζόνταν η Διοίκηση, Κεντρικές Υπηρεσίες και το Κατάστημα Αθηνών της Αγροτικής Τράπεζας

83 χρόνια μνήμης

Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος

27 Ιουνίου 1929-27 Ιουλίου 2012

Αίθουσα χορού με σκηνή (Αίθουσα διεξαγωγής Διοικητικών Συμβουλίων)

Οι φωτογραφίες προέρχονται από το βιβλίο «**Το Αρχοντικό της Αγροτικής Τράπεζας**», που εκδόθηκε το 2002 από την Υποδιεύθυνση Επικοινωνίας της Αγροτικής Τράπεζας, με το επίγραμμα στο πρώτο φύλλο του:

...γεωμετρήθηκαν με αρμονία
μνημεία θεσμών, ιδεών και νόμων,
...με την πρισματική σου όραση, θνητέ,
κοίτα, στοχάσου και σεβάσου...

Αριστομένης Προβελέγγιος

Ιστορικά στοιχεία

Η ιστορική διαδρομή της Αγροτικής Τράπεζας θα μπορούσε να διακριθεί σε πέντε περιόδους: α) προπολεμική (1929-1940), β) μεταπολεμική (1949-1966) γ) περίοδος δικτατορίας και μεταπολίτευσης (1967-1981), δ) περίοδος γενικής ανασυγκρότησης (1982-1998) και ε) «νέα εποχή» της Τράπεζας (1999 και μετέπειτα).

Σταθμό αποτέλεσε το έτος 1991, οπότε η Αγροτική Τράπεζα από πιστωτικό ίδρυμα μετατράπηκε σε Ανώνυμη Εταιρεία και μετεξελίχθηκε σε τράπεζα πολλαπλών δραστηριοτήτων, λειτουργώντας με τους ίδιους κανόνες και περιορισμούς που ίσχυαν για το τραπεζικό σύστημα υπό την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος.

Με την είσοδό της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, το 2000, άρχισε η υλοποίηση ενός φιλόδοξου και συνεχούς προγράμματος εξυγίανσης, εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης, που κορυφώθηκε μετά το 2004, περίοδο κατά την οποία η Τράπεζα έφτασε στην κορυφή του τραπεζικού συστήματος.

Ειδικότερα, μετά το 2008, εφαρμόστηκε το νέο πλαίσιο της Βασιλείας II, ενώ η Τράπεζα ακολούθησε ακόμα πιο αυστηρά τραπεζικά κριτήρια, καθώς τέθηκαν σε ισχύ συγκεκριμένοι κανόνες για τον έλεγχο των τραπεζικών κινδύνων και τον υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας. Έτσι, δεν μπορούσε πλέον να χρηματοδοτεί ευαίσθητους κλάδους της οικονομίας, χωρίς να αυξάνει το επιτόκιο, και παράλληλα να λαμβάνει νομότυπες διασφαλίσεις για να μειώνει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Έτσι, το 2012, η Αγροτική αποτελούσε όχι μόνο βιώσιμη Τράπεζα, αλλά κατείχε από τα μεγαλύτερα μερίδια στον ελληνικό τραπεζικό χάρτη, καθώς επίσης και άριστους δείκτες και ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου, σύμφωνα με τα στοιχεία της διαγνωστικής μελέτης της Blackrock.

Παρόλα αυτά, στις 27 Ιουλίου 2012, αποτολμήθηκε η «εν ψυχρώ δολοφονία της» από την ΤτΕ, καθώς αποφασίστηκε πως η χώρα δεν έπρεπε να έχει πλέον δημόσιο τραπεζικό σύστημα, και ως άλλος Κάλας, μετέτρεψε την Αγροτική σε Ιφιγένεια, για να πλεύσει ο ούριος άνεμος των «ουστημικών τραπεζών»...

Τι ήταν τελικά η Αγροτική Τράπεζα

Ανεξάρτητα από το τι σήμαινε για τον καθένα από εμάς, η Αγροτική Τράπεζα ήταν ένα όραμα.

Ήταν το όραμα του Αλέξανδρου Παπαναστασίου και της τότε κυβέρνησης για μια δυναμική ελληνική οικονομία, βασισμένη στον πρωτογενή τομέα. Δεδομένου ότι το απαιτούμενο εργαλείο ανάπτυξης δεν υπήρχε μέχρι τότε, το δημιούργησαν για λόγους εθνικού συμφέροντος.

Ήταν το όραμα των εκατομμυρίων πελατών της για ένα καλύτερο αύριο, που τους διασφάλιζε μια τράπεζα με κοινωνικό πρόσωπο, ιστορία και εντιμότητα.

Ήταν το όραμα και η επιλογή ζωής όλων μας, των εργαζομένων της, που για δεκαετίες ζήσαμε, χαρήκαμε, και πονέσαμε ως μέλη αυτής της οικογένειας.

Ήταν ο Κώστας, η Δήμητρα, η Ελένη, η Μαρία, ο Γιώργος, ο Γιάννης... ήταν οι άνθρωποι και η διάθεση προς εξυπηρέτηση, με το χαμόγελο προς τον πελάτη.

Δεν ήταν τα κτήρια, τα δάνεια, και τα μηχανήματά της, αυτά μεταβιβάστηκαν όλα. Ήταν μία ιδέα, και οι ιδέες δεν μεταβιβάζονται, δεν πωλούνται, δεν τιμολογούνται, κατοικούν στη μνήμη, στο συναίσθημα, και αποτελούν κομμάτι αυτού, που ονομάζουμε «ψυχή». Ούτε μπορούν να χαθούν, ειδικά όταν οι λόγοι που της έδωσαν σάρκα και οστά, δεν εκλείπουν.

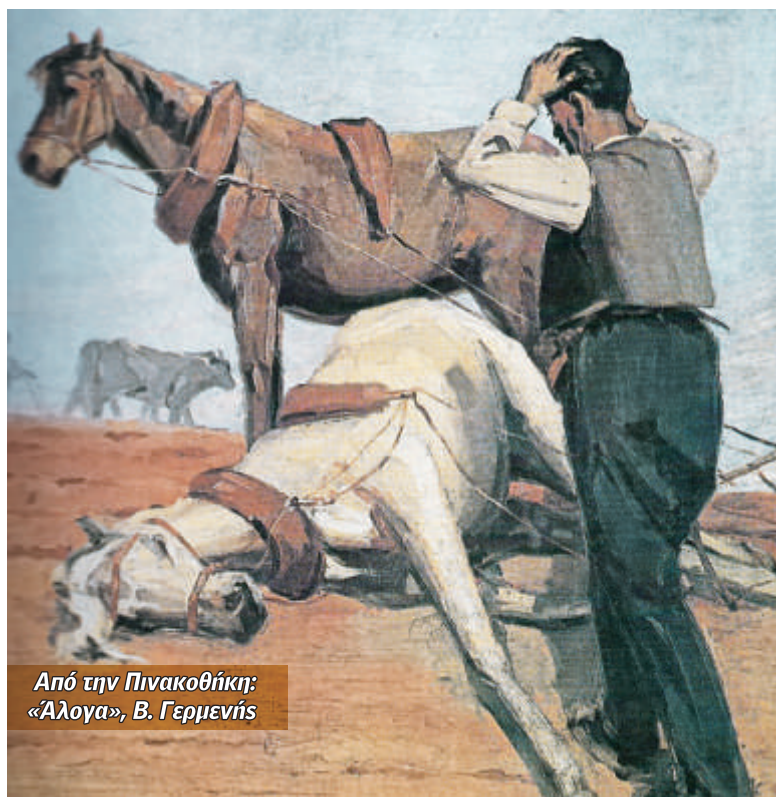
Εξίσου σημαντικοί είναι όμως, και οι δικοί μας άνθρωποι δεσμοί. Ούτε αυτοί μπορεί να χαθούν, γιατί είναι αληθινοί. Έχουν ψυχή μέσα τους. Λέγονται Σύλλογος Εργαζομένων Αγροτικής-Πειραιώς, Σύλλογοι Συνταξιούχων Αγροτικής Τράπεζας, Ταμείο Υγείας Αγροτικής-Πειραιώς, Ταμείο Πρόνοιας Αγροτικής-Πειραιώς, και φυσικά Πολιτιστικό Κέντρο Αγροτικής-Πειραιώς.

Στο χέρι μας είναι όλα αυτά να τα συνεχίσουμε, παρά τις δύσκολες συγκυρίες, να τα πλαισιώνουμε με θέρμη και πίστη και να τα αναπτύξουμε, δίνοντας πολλά και παίρνοντας πολύ περισσότερα...

Ηρώ Φίλη

Η διδύμη σκάλα που οδηγεί στο δεύτερο επίπεδο του πρώτου ορόφου

Από την Πινακοθήκη:
«Αλογα», Β. Γερμενής

Μαθήματα τεχνικής decoupage

Αποφασίζοντας να κάνουμε ένα διαφορετικό ταξίδι, μέσα στην τέχνη και τα πολλά και άχρηστα αντικείμενα του σπιτιού μας, δουλέψαμε την **τεχνική του decoupage**. Το decoupage γεννήθηκε τον 18^ο αιώνα και τα τελευταία χρόνια ήρθε και στη χώρα μας.

«**Decouper**» σημαίνει «**κόβω**». Κόβουμε χαρτί, χαρτοπετσέτα, ριζόχαρτο ή άλλα υλικά και τα μεταφέρουμε στο αντικείμενο που έχουμε να δουλέψουμε. Η ιδέα μπορεί να προκύψει, είτε κρατώντας στα χέρια μας ένα σχέδιο και ψάχνοντας την κατάλληλη επιφάνεια για να το εφαρμόσουμε, είτε έχοντας την κατάλληλη επιφάνεια και ψάχνοντας το κατάλληλο σχέδιο.

Το decoupage, δηλαδή, είναι η τέχνη του στολισμού επιφανειών με κομμάτια χαρτιού, έτσι, ώστε να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ή να ειπωθεί μια ιστορία. Έτσι δημιουργείται το δικό μας μοναδικό έργο τέχνης, εμπλουτισμένο με πολλές μικτές τεχνικές. Την ενδιαφέρουσα αυτή διαδρομή ακολουθούν οι ομάδες, αρχαρίων και προχωρημένων, του **πο.κ.ε.α.τε.π.**, με δασκάλα τους την **Αγγελική Δημητρίου**. Στολίζουν τη ζωή τους με χρώματα, έμπνευση, αναγέννηση αντικειμένων και καλλιτεχνικές αναζητήσεις.

Αγγελική Δημητρίου

* Οι φωτογραφίες είναι από έργα μαθητών του τμήματος

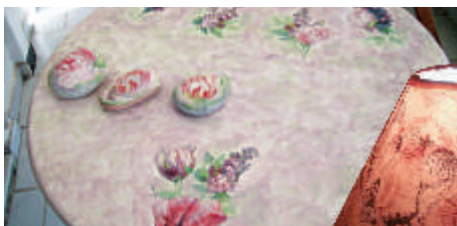
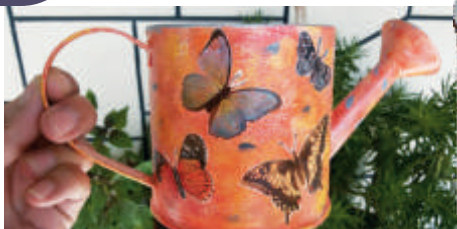
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Εργαστήρι ζωγραφικής

Το **εργαστήρι ζωγραφικής** του **πο.κ.ε.α.τε.π.** δημιουργήθηκε το 2002 κι εδρεύει στην Αθήνα, με σκοπό να μυήσει τον ενδιαφερόμενο στον κόσμο του σχεδίου και της ζωγραφικής. Μέσω μιας σημαντικής αναδρομής στην ιστορία της τέχνης, οι μαθητές έρχονται σε πρακτική επαφή με τη δυναμική της γραμμής, της φόρμας, του φωτός, της σκιάς, της σύνθεσης και των χρωμάτων. Έχοντας ως αφετηρία το παραδοσιακό «**ζωγραφίζω ό,τι βλέπω**», μαθαίνουν να πειραματίζονται ισάξια με το συναισθηματικό κόσμο του εξπρεσιονισμού και την «**εσωτερικότητα**» της αφηρημένης τέχνης. Μέσα σε αυτές τις διαδρομές, τα υλικά αλληλάζουν ποικιλοτρόπως, προσδίδοντας στο εργαστήρι ζωγραφικής ένα καθαρά ψυχαγωγικό χαρακτήρα δημιουργίας, με γνώμονα την αγάπη όλων μας για την Τέχνη.

Μετά τις δύο επιτυχημένες εκθέσεις του, με μεγάλη χαρά συνεχίζει τη διαδρομή του και τη νέα περίοδο 2015-2016, με σκοπό την πραγματοποίηση και τρίτης έκθεσης.

Φωτεινή Πούλια

Κύκλοι ομιλιών και διαλέξεων με θέμα Τέχνη και Πολιτισμός

Συνεχίζονται και αυτή τη χρονιά οι ομιλίες και διαλέξεις με θέμα «**Τέχνη και Πολιτισμός**», με εισηγητή τον **Κωστή Καζαριάκη**. Στις συναντήσεις μας αυτές, την προηγούμενη περίοδο, προσπαθήσαμε να προσεγγίσουμε τα θέματα της τέχνης, όχι μόνο από την καλλιτεχνική τους σκοπιά, αλλά και ως προς την κοινωνική, πολιτική, επιστημονική και ιστορική τους θέση στο χάρτη του πολιτισμού. Μέσα στα πλαίσια των παρουσιάσεων αυτών, μας δόθηκε η ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με ανθρώπους του πνεύματος και της τέχνης, τη λογοτέχνη **Μάρω Δούκα**, τη Δρα **Φιόρη-Αναστασία Μεταλληνού** του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, τους ζωγράφους **Αλέκο Φασιανό**, **Στέφανο Δασκαλάκη** και **Μάρκο Βενιό**, τη γλύπτρια **Ασπασία Παπαδοπεράκη**, την ηθοποιό **Γιώτα Φέστα** και πολλούς άλλους.

Ελένη Στασινοπούλου

Πρώτη ομάδα ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π. σκάκι

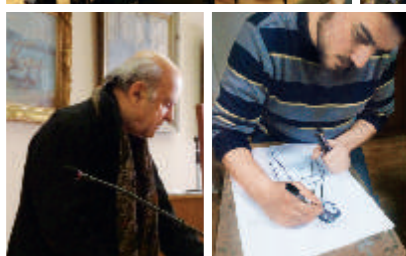

Πρώτη η ομάδα μας σκάκι στο πρωτάθλημα Τραπεζών

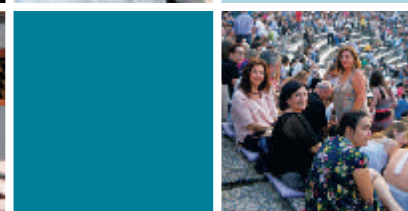
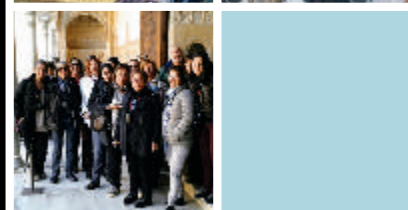
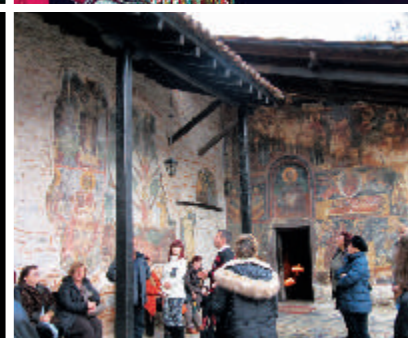
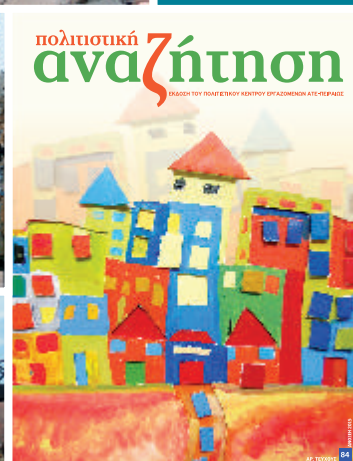
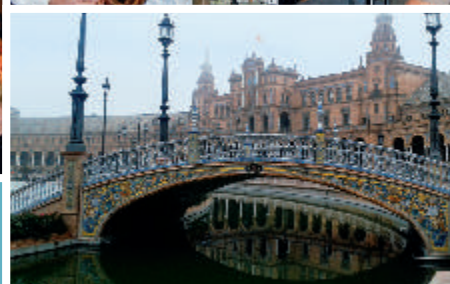
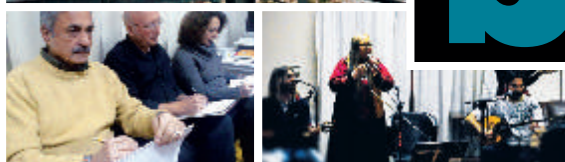
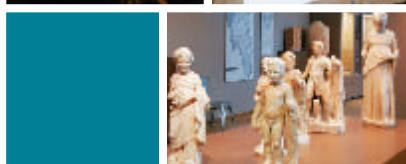
Το Σαββατοκύριακο 23-24 Μαΐου 2015, στα γραφεία της διοργανώτριας ΟΤΟΕ, έλαβαν χώρα οι αγώνες για το πρωτάθλημα σκάκι. Στο τουρνουά αυτό πήραν μέρος ομάδες σκάκι απ' όλες σχεδόν τις Τράπεζες.

Η ομάδα των εργαζομένων της πρώην ΑΤΕ (πο.κ.ε.ατε.π.) ήλθε πρώτη και, στις 14 Ιουνίου 2015, στο Πόρτο Ράφτη, σε ειδική τελετή απονομής βραβείων για όλες τις αθλητικές εκδηλώσεις, της απονεμήθηκε το σχετικό κύπελλο. Δεύτερη και τρίτη ήλθαν η ομάδα της Τράπεζας της Ελλάδος και εκείνη της Τράπεζας Πειραιώς αντίστοιχα. Το τρίτο ατομικό βραβείο στο ίδιο πρωτάθλημα έλαβε ο **Βηλάσης Κουτσός**, μέλος της ομάδας μας, ο οποίος ισοβάθμησε με τον συνάδελφο **Γιάννη Ιωάννου**, αλλά ήταν πιο ισχυρός στις μονάδες Μπούχοιτζ. Επισημαίνουμε τη σπουδαιότητα της νίκης της ομάδας, παρά την απουσία ικανών παικτών, όπως των **Νικολόπουλου Παναγιώτη**, **Καλογερέα Στράτου**, **Γιαννόπουλου Γιώργου**, **Χύμη Γιώργου** και άλλων. **Θερμά συγχαρητήρια στα μέλη της σκακιστικής μας ομάδας πο.κ.ε.ατε.π., που σε κάθε διοργάνωση αποσπά διακρίσεις!** Ευχόμαστε πάντα νίκες στους **Αδαμίδα Ηλία**, **Κώστα Δημήτρη**, **Παπαγεωργίου Δημήτρη**, **Κοκκινίδη Κοσμά**, **Κουτσό Βηλάση!**

ΠΟΙ.Ε. ΑΤΕ.Π. Ψ'31ρ 3'Σ'0Ψ

συνοπτικός
απολογισμός
δράσης
διοικητικού
συμβουλίου
για την
περίοδο
2014-15

ΓΕΝΙΚΗ ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015

Αίθουσα Λέσχης Τραπεζοϋπαλλήλων Θεσσαλονίκης | Βασιλέως Ηρακλείου 32 | Θεσσαλονίκη

Ένα χρόνο μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο που προήλθε από τις αρχαιρεσίες του περυσινού Ιουνίου, βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να σας διαβεβαιώσει ότι τα πιο δύσκολα πέρασαν για το Πολιτιστικό μας Κέντρο, η λειτουργία του έχει πια ομαλοποιηθεί και η ροή των δράσεών του έχει επανέλθει στα προ του 2012 επίπεδα. Σήμερα, μας απασχολεί κυρίως το θέμα της επαφής με το σύνολο των εργαζομένων της Τράπεζας αλλά και των συνταξιούχων, της αύξησης των μελών μας, της αξιοποίησης των διαδικτυακών μέσων επικοινωνίας και της καλύτερης διασύνδεσης με τα μέλη μας στην περιφέρεια. Η σταθεροποίηση και βελτίωση της κατάστασης του **ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π.**, όσον αφορά τον αριθμό των μελών του και τα οικονομικά του, θα μας δώσει τη δυνατότητα να σκεφτούμε και καλύτερους τρόπους για τη στέγαση των δραστηριοτήτων μας. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ικανοποιητικό το έργο που πραγματοποιήθηκε, δεδομένων των γενικότερων κοινωνικοοικονομικών συνθηκών, αλλά και των ειδικότερων δύσκολων εργασιακών συνθηκών που αντιμετωπίζουν τα εν ενεργεία μέλη μας.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλα τα μέλη για την ανταπόκρισή τους και τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες του Πολιτιστικού μας Κέντρου. Ευχαριστούμε, επίσης, όλους τους συνεργάτες μας (καθηγητές, δασκάλους, προπονητές και άλλους), που συνεχίζουν να συμβάλουν με τις γνώσεις και τις ικανότητές τους στη δημιουργία πολιτιστικού έργου υψηλού επιπέδου. Ευχαριστούμε ακόμα τον ΣΕΤΑΠ, τους Συλλόγους Συνταξιούχων και όλα τα συλλογικά όργανα που βοηθούν, ανάλογα με τις δυνατότητές τους, το έργο μας καθώς και τον Νίκο Κύτταρη, που σηκώνει μεγάλο βάρος της καθημερινής δουλειάς. Ιδιαίτερως, ευχαριστούμε τη Λέσχη Τραπεζοϋπαλλήλων Θεσσαλονίκης για την εγκάρδια φιλοξενία της και συγκεκριμένα τον κο Γιώργο Τσαρδούνη, που μας έκανε την τιμή να προεδρεύσει της Γενικής μας Συνέλευσης, με ξεχωριστή επιτυχία.

Τέλος, καλούμε όλους τους συναδέλφους και ιδιαίτερα εκείνους της περιφέρειας, να ενεργοποιηθούν στην κατεύθυνση της γνωστοποίησης της δράσης του **ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π.** στους χώρους εργασίας και της ενεργητικής συμμετοχής περισσότερων συναδέλφων στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων και σκοπών του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Απόσπασμα
από την ομιλία
της προέδρου
Μάρας
Χαντζάκου

Αγαπητοί συνάδελφοι,

βρισκόμαστε ένα χρόνο μετά την ανάληψη των καθηκόντων του νέου Διοικητικού Συμβουλίου, που προήλθε από τις αρχαιρεσίες του Ιουνίου 2014. Πιστεύουμε ότι οι βασικές δυσκολίες που προέκυψαν από τη συγχώνευσή μας με την Τράπεζα Πειραιώς, επιλύθηκαν σε μεγάλο βαθμό και η λειτουργία του **ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π.** έχει πλέον ομαλοποιηθεί. Από τον απολογισμό που έχετε στα χέρια σας, πιστεύω να συμφωνείτε ότι υπάρχει μια υπερδραστηριοποίηση του Συλλόγου μας προς όλα τα επίπεδα και ότι το φάσμα των εκδηλώσεών μας είναι πολύπλευρο και σημαντικό. Σήμερα, μας απασχολεί κυρίως το θέμα της επαφής μας με το σύνολο των εργαζομένων της Τράπεζας, καθώς η διοίκηση του Ομίλου δεν διευκολύνει την επικοινωνία μας μαζί τους, παρά τις επανειλημμένες κρούσεις μας για συνεργασία.

Πρόσφατα κυκλοφόρησε, μετά από διάστημα απουσίας, το περιοδικό μας **Πολιτιστική Αναζήτηση**. Παράλληλα, προσπαθούμε με φυλλάδια, ενημερωτικά ηλεκτρονικά μηνύματα, την ανανέωση της ιστοσελίδας μας και την παρουσία μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να προβάλλουμε τη δράση μας και να προσελκύσουμε τους συναδέλφους του Ομίλου που προέρχονται από άλλες Τράπεζες, ώστε να μας γνωρίσουν και να έλθουν κοντά μας. Οι συνάδελφοι-μέλη αποτελούν το «αίμα» που δίνει σάρκα και οστά στο **ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π.** και εξασφαλίζει τη συνέχιση της δράσης του. Τους ευχαριστούμε όλους από καρδιάς. Πρέπει όλοι να έχουμε στο νου μας ότι ο Πολιτισμός προσφέρει **«Διέξοδο στα Αδιέξοδα»** και αποτελεί στήριγμα στους δύσκολους καιρούς που περνάμε, ως εργαζόμενοι αλλά και ως πολίτες αυτής της χώρας.

MOMIX DREAMCATCHER

Αθήνα & Θεσσαλονίκη

Τα μέλη του πο.κ.ε.α.ε.π. παρακολούθησαν την παράσταση «DREAMCATCHER» σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη (Μάρτιος 2015 στο Μέγαρο Μουσικής) της διασημότερης ομάδας ακροβατικού χορού στον κόσμο MOMIX.

Οι MOMIX είναι ένας νέος καλλιτεχνικός ορίζοντας που συνθέτει ένα χορευτικό υπερθέαμα που αμφισβητεί το μύθο του ακατόρθωτου, φιλερτάρει επιδεικτικά με την υπέρβαση, και αψηφά με αυθάδεια τους νόμους της βαρύτητας, κινούμενο στα όρια της ευρεσιτεχνίας.

Οι «θαυματοποιοί χορευτές» του φημισμένου χορογράφου Moses Pendleton οριοθέτησαν μοναδικά ένα ανατρεπτικό και διαδραστικό περιβάλλον, όπου ο χορός συναντά το τσίρκο, τα ακροβατικά, την παντομίμα, το θέατρο σκιών, τον αθλητισμό και την υποκριτική.

Υπεύθυνες διοργάνωσης: **Μάρα Χαντζάκου, Μαρία Μυλωνά**

ΕΠΙΑΣΠΑΛΑΘΩΝ

Μια διαφορετική βραδιά ψυχανάλυσης και ποίησης οργανώθηκε από το **πο.κ.ε.α.ε.π.**, την Παρασκευή 24 Απριλίου 2015, στην αίθουσα του Συλλόγου Εργαζομένων ΑΤΕ-Τράπεζας Πειραιώς, με θέμα το τελευταίο ποίημα του Γιώργου Σεφέρη «**Επί ασπάλθων**».

Το ποίημα αυτό, πέρα από τις γνωστές πολιτικές του διαστάσεις, αγγίζει βαθιά ανθρώπινα άγχη και ζωντανεύει παράλογες ελπίδες που παραμένουν άσβηστες μέσα στον ψυχισμό κάθε ανθρώπου. Μας αποκαλύπτει ότι ο φυσικός χώρος της ψυχής είναι ο χώρος του μύθου, και ότι το ευγενικό και το υψηλό της ποίησης μπορεί κάλλιστα να είναι βαθιά τρυφερό και ανθρώπινο, όπως η καρδιά του μικρού παιδιού που μαγεύεται από τα παραμύθια της γιαγιάς, όπου κανείς δεν πεθαίνει στ' αλήθεια.

Ομιλητής: Δημήτρης Σιακαντάρης

Ψυχαναλύτης - Ψυχοθεραπευτής, Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

Υπεύθυνος διοργάνωσης: **Χρήστος Βολακάκης**

Ήταν ωραίο το Σούνιο τη μέρα εκείνη του
Ευαγγελισμού
πάλι με την άνοιξη.
Λιγοστά πράσινα φύλλα γύρω στις
σκουριασμένες πέτρες
το κόκκινο χρώμα κι ασπάλαθοι
δείχνοντας έτοιμα τα μεγάλα τους βελόνια
και τους κίτρινους ανθούς.
Απόμακρα οι αρχαίες κολόνες, χορδές μιας
άρπας αντηχούν ακόμη ...
Γαλήνη.

- Τι μπορεί να μου θύμιζε τον Αρδιαίο εκείνον;
Μια λέξη στον Πλάτωνα θαρρώ, χαμένη στου

μυαλού τ' αυλάκια
τ' όνομα του κίτρινου θάμνου
δεν άλλαξε από εκείνους τους καιρούς.
Το βράδυ βρήκα την περικοπή:
«Τον έδεσαν χειροπόδαρα» μας λέει
«τον έριξαν χάμω και τον έγδαραν
τον έσυραν παράμερα τον καταξέσκισαν
απάνω στους αγκαθερούς ασπάλαθους
και πήγαν και τον πέταξαν στον Τάρταρο,
κουρέλι».
Έτσι στον κάτω κόσμο πλέρωνε τα κρίματά του
ο Παμφύλιος Αρδιαίος ο πανάθλιος Τύραννος.

Παρακολουθήσαμε τις παραστάσεις...

Το τραγούδι του νεκρού αδελφού
Μίκη Θεοδωράκη

Θέατρο Badminton
Παρασκευή 3 Απριλίου 2015

Την ψηφιακή παράσταση
στο Πλανητάριο

**Ο αγγελιοφόρος
του σύμπαντος**

Κυριακή 5 Απριλίου 2015

Βυσσινόκηπος
σε σκηνοθεσία Νίκου Καραθάνου

Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών
30 Απριλίου 2015

Ξαφνικά πέρσι το καλοκαίρι
σε σκηνοθεσία Δημήτρη Μαυρίκιου

Θέατρο Οδού Κεφαλληνίας
Κυριακή 19 Απριλίου 2015

**Φεστιβάλ
Αθηνών**

**Σοφοκλή - Ηλέκτρα
Το τελευταίο αίμα**

Θέατρο Τέχνης Κ. Κουν
Τετάρτη 15 Ιουλίου 2015

Ο βιολιστής στη στέγη

Θέατρο Badminton
Πέμπτη 23 Απριλίου 2015

Κραυγές γυναικών

Θέατρο Τζένη Καρέζη

Κάθε μέρα και μια
μοναδική παράσταση

Από 25 Σεπτεμβρίου
έως 5 Οκτωβρίου 2015

ΠΟ.Κ.Ε.ΑΤΕ.Π. Εφορεία Θεσσαλονίκης

Παρακολουθήσαμε...

Στο πλαίσιο του κύκλου δραστηριοτήτων
"ΠΑΜΕ ΘΕΑΤΡΟ":

Δον Ζουάν

Βασιλικό Θέατρο Πλατείας Λευκού Πύργου
Κυριακή 15 Μαρτίου 2015

Ωχ, τα νεφρά μου

Μικρό Θέατρο Μονής Λαζαριστών
Σάββατο 28 Μαρτίου 2015

Ο Γλάρος

Θέατρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών
Κυριακή 19 Απριλίου 2015

Μικρή σουίτα

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
Τετάρτη 22 Απριλίου 2015

Επίσης...

Αβελάρδος και Ελοΐζα
του Γιάννη Καθαβριανού

Θέατρο Αυλαία
Σάββατο 9 Μαΐου 2015

Μάμμα μία!

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
Αίθουσα Φίλων Μουσικής

Σάββατο 31 Οκτωβρίου 2015

Επισκεφτήκαμε:

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας

Κυριακή 22 Μαρτίου 2015

Το Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών

Σάββατο 14 Μαρτίου 2015

Ταξιδέψαμε:

**Ρότερνταμ - Άμστερνταμ
Μπρυζ - Χάγη
Βρυξέλλες - Λουξεμβούργο**

6 ημέρες αεροπορικά από Θεσσαλονίκη
29 Μαΐου - 3 Ιουνίου 2015

Επισκεφθείτε

τη σελίδα μας στο facebook:
Πολιτιστικό Κέντρο Εργαζομένων ΑΤΕ-Πειραιώς